

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontali törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dosa. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Magyar közösségünk alapja a keresztény család

Írta: Rohrer Károly tanár

„A tisztult élelfelfogás középpontjában nem állhat a család”, — olvassuk Puhala Sándor dr. Fiataljaink tarsolyába című cikke elején, amelynek alátámasztására hivatkozik a marxista és kommunista életfölgásra. Kiemeli, hogy mi csupán kenyérszerből hangversenyzünk a család fontosságát, sőt a család törvényes védelmét. A továbbiak folyamán igyekszik kimutatni, hogy sem a történelmi múlt, sem pedig a mai tényleges helyzet nem igazolja azt a dogmaszerű felfogást, hogy az állam alapja, létének legfontosabb feltétele, egyetlen központi erőforrása a család és konklúzióként leszögezi, hogy „nem a család az állam alapja, hanem pontosan: a család alapja az a közösség, melyet olykor államnak, másokor népeknek vagy fajnak, nemzetnek, sőt hazának is nevezünk.”

Alljunk itt meg egy kissé és vegyük tüzetesebb vizsgálat alá a fenti sorokat a történelmi múlt, a keresztény felfogás és a nemzeti érdek szempontjából.

Bár sokáig az volt az általános felfogás, hogy a család szolgált ősi mintául az idők folyamán létrejött társulásoknak, mint pl. a rokonság, törzs, nép, állam stb., amit a legtöbb nép vallásos mondáiban található ösemberpár mondája is alátámasztott, az újabb kutatások Morgannal és Bachofennel az élen úgy találták, hogy az őskor legrégibb társas formája a horda, a nyáj volt. Bene minden férfinek egyenlő joga volt minden nőhöz és viszont. A gyermek csak az első korszakban volt az anya tulajdona, később átment a közösség, a horda tulajdonába, vagyis Bachofen szerint a hetérizmus, Morgan szerint a promiszkuítás állapota uralkodott.

Ezen elvet előbb Spencer Herbert, később Westermarck teljesen megdöntötték. Ugyanis ezen hordákban főleg a matriarchális jogrend uralkodott, a mely szerint a vérségi leszármazást az anyai, tehát a női ágon tartották számon. Azonban figyelembevéve az ösember életének összes alkotó elemeit, tehát nemcsak annak nemli vonatkozásait véve alapul, oly tényezőkhöz közeledésük kell tekintetbe venni, amelyek kizárják a promiszkuítást, vagy legalább is lehetetlenné teszik annak feltételezését, hogy a női ágon való leszármazás a hetérizmusból alakult volna ki. Mint fontos tényezőt leszögezhetjük, hogy az emberiség irtózott és általában tartózkodott a vérfertőzéstől. Bár a horda keretében az egyének korlátlanul élhettek nemli életüket, egyrészt az örökölt ösztön hozta létre, hogy a tartósan együttélő és együtt felnövekvő egyének egymás iránti nemli vágya lelohadt, másrészt a primitív ember az állatvilágból megfigyelhette, hogy a közeli vérokövek egyesüléséből csenevész utód származik.

Az egyre jobban fokozódó nőrablás következtében az idegen származású leány iránt érzett vágy lassan az egyvérűek egymástól való tartózkodását törvényezőre emelte. Ezen állapot azonban nem egyformán volt található a horda közös nemli életében, hiszen a szaporodás éppen úgy, mint az állatvilágban is, az egyes párok összaillesásával van egybekötve. Így tehát feltehető, hogy az egyetlen fék a közösség érdeke volt.

Ez a közös érdek volt az, amely az emberiség intézményeinek legnagyobb részét eredményezte. A közösségben való együttélés az egyént a nemli életben tehát erősen korlátozta. Ezen társas fegyvelmi rend vezetett azután a különféle családformák kialakulásához. Az bizonyos, hogy az őskori kis létalakulásához később ezen létszám megnagyobbodásával csoportokra bomlottak és ezen kisebb csoportok a közösségek hozott új nő közös birtoknak tekintették, kit tényleg, majd később kifinomult formában a csoport jelképeleg is birtokba vett (törzsfőnök vagy főpap révén — jus primae noctis stb.),

mely barbár szokás napjainkban már csak a házassági ceremóniákban található meg. A nőhöz hasonlóan a férfi is a csoport nőtagjainak közös birtoka volt. Midőn ezen két jelenség együttesen lépett fel, létrehozta a promiszkuításhoz hasonlító csoportházasságokat.

A matriarcha családi rendnél magasabb fokú a patriarchális rendszer, a férfi leszármazás rendje. Ennek kialakulását Schurtz úgy magyarázza, hogy a hordán belül külön csoportosulások, az úgynevezett ivadékrendek és férfiszövetségek alakultak, a melyekben egyesek hatalomra tettek szert és így módjukban állott rabnőjüktől biztos férfiági leszármazottat biztosítani. Így alakult ki a patriarchális rendszer keretében a pollandrikus (többférjű) és poligamikus (többnőjű) családforma. Az előbbi a nőknek, az utóbbi a férfinek kedvezett. Ezen két formából jött azután létre a mai európai műveltségnek legjobban megfelelő monogam-monandrikus (egynejű-egyférjű) családforma.

Bár a család lényege a nő és a férfi kapcsolata, mégsem lehet állítani, hogy „az állam magvát a harcos férfiak szövetezése tartja fenn.” Sőt ellenkezőleg, egyedül csak a rendezett életű családok képesek biztosítani egy állam, egy nemzet jövőjét. Elklatáns példa erre a mostani Franciaország esete, amely Petain marsall szavai szerint elsősorban a zilált életet élő, gyermektelen és az erkölcsi törvényeket nem respektáló családi élet válsága miatt vesztette el a háborút. Nem azért roskadt össze az állam, — mint ahogy ezt Puhala Sándor dr. írja — mivel a kard kihullott a férfi kezéből, hanem azért, mert a liberális és demokrata eszméktől megfertőzött és züllésnek indult családok az államot alapjában rendítették meg és ezt még a kitűnően felszerelt hadsereg sem volt képes kiegyensúlyozni. Franciaország tragédiája tehát eléggé bizonyítja, hogy mennyire alapját alkotja a család az államnak.

Keresztény szempontból szemléelve a családot, Krisztus volt az, aki a posványba süllyedt családi életet felemelte, megtisztította és azáltal, hogy az egy férfi és egy nő életszövetségét a családi élet

alapjául rendelte, a családi élet tisztaságát szentté emelte. Ezáltal megszűnt a nő ókori alárendelt szerepe, amely kétségtelenül meghajvította az elnyomott nő társadalmi helyzetét. A keresztény családban a nő egyenrangú élettársa és nem ágyasa a férfinak. A Mária-kultusz bevezetése révén pedig széles tere nyílt a nőhódolat elterjedésénél. A kereszténység a nő felemelésén kívül az utódok neveléséről és életének biztosításáról is gondoskodott akkor, amikor kimondotta a házasság felbonthatatlanságát. Ezáltal nemcsak az emberiség fennmaradása, hanem az állam létének és boldogulásának szempontjából is biztos alapokra helyezte a családot. Nemzeti szempontból pedig nem tudunk egészséges, életképes nemzeti közösséget elképzelni megújulódt, keresztény szellemű családok nélkül. Bár igaz, hogy Vereczke híres útját és a Kárpátok koszorúza területek meghódítását a magyar törzsek harcosainak verszerződése és vére végezte el, mégis hogy a magyarság fennmaradt és európai tényezővé vált, elsősorban a Szent István király által bevezetett keresztény családok szelleme valósította meg. Tévedés azt gondolni, hogy az új Európa két nagy állama; Németország és Olaszország, az ifjúság nevelését a családi szempontok figyelembevétele nélkül végeznék. Sőt ellenkezőleg! Az erkölcsi megújulást a családi életben ők is vallják és fontosságát hangsúlyozzák, a családok fejlődését pedig különböző szociális intézkedésekkel és propagandával — ha pusztán faji és népi szempontokból is — igyekeznek biztosítani. Ha ez a két nagy nép ilyen fontos alapvető pillért lát a családban, mennyivel inkább szükséges ez magyar népközösségi életünk fennmaradásához.

Útött már az európai nagy népi összefogás órája, amidőn a bátor, öntudatos és erkölcsileg megújulódt népek jövője fog tündöklő ragyogásban és hatalomban a világ előtt állani. Azonban a családra nem azért lesz szükségünk, mert „emberként akarunk élni, vagy békes szép élet után vágyakozunk,” hanem azért, mert úgy a keresztény társadalomnak, mint pedig magyar népünk jövő fennmaradásának és fejlődésének egyedüli biztosítója: a keresztény család.

Ezt jövezzék jól meg ifjaink maguknak, mert ha a keresztény családra alapozzák magyar közösségünk életét, akkor bátran merem állítani, hogy a nagy népek életharcának főtárgyában nem fogunk elveszni és a magyarság jövője Európában éppen a keresztény magyar családok révén biztosítva van.

Tüntetés Amerikában a beavatkozás ellen

A nagy hőség dacára is 50 ezer ember hallgatta meg Lindbergh németbarát beszédét

Csikágóából jelentik: Lindbergh ezredes vasárnap a beavatkozás ellen rendezett népgyűlésen nagy beszédet mondott, amelyet az összes rádióállomások közvetítettek. Lindbergh rádióbeszédében kifejtette, hogy azoknak az érdeklő amerikai csoportoknak működésüket figyelemmel kell kísérni, akik az Egyesült Államokat háborúba akarják sodorni.

Az elszigetelődés lehet Amerika számára egyetlen út — hangsúlyozta Lindbergh — és Amerikának Európával együtt kell haladnia a nyugati civilizáció és a világkereskedelem fenntartása érdekében.

Külön-külön egyik kontinens sem képes az emberiség ellenőrzését ellátni. Eldőg a francia—angol szövetség által kormányzott Európával állott szemben Amerika, a jövőben a német védelem alatt álló európai kontinentet kell munkatársul megnyernie. Németország győz és mellette a szláv hatalom barátsága a világ jólétét biztosíthatja, ha Amerika is felajánlja közreműködését e cél érdekében.

A megfelelő nemzetközli szerződések mellett a

világ sorsát intőző nagyhatalmaknak deffenzív felfegyverzésel kell biztosítaniok helyzetüket. Ha Amerika el akarja kerülni, hogy belekeveredjék a háborúba,

nyíltan a béke szolgálatába kell állania. Ennek az útja pedig az, hogy megvárja a mai Európa békeajánlatát,

illetve az együttműködésre szóló ajánlatát és azt a maga jólfelfogott érdekeinek megfelelően tudomásul veszi. Lindbergh végül kijelentette, hogy

a jelenlegi háború kiterjedésének az volt az oka, hogy Anglia túlonult nagy gazdagságával szemben Közép-Európa teljesen leszegényedett.

Az óriási hőség dacára Lindbergh tegnapi beszédét több, mint 50 ezer ember hallgatta végig. Lindberghen kívül több szónok beszélt még, így a népszerű Mac Keren szenátor is. A hallgatóság a szónokok beszédeli folyamán lelkesen tüntetett a beavatkozási politika ellen.

(Rador)

Olaszország afrikai érdekei

Az európai ujjaépítés kérdése maga után vonta az afrikai gyarmatrendszer fölszámolását is. Afrika a tizenkilencedik évszázad elején az európai gazdasági rendszer egyik nyulványa volt. A tizenkilencedik század második felében azonban nagy katonai jelentőségre tett szert. A versaillesi béke mutatta, hogy Anglia és Franciaország politikája főleg arra irányult, hogy Afrika segítségével mindkét állam megerősítse világhatalmi állását. Németországtól ugyanakkor mindazokat a gyarmatokat elvették, melyeket nehéz munka és nagy befektetés árán megszerzett. Olaszországtól viszont megtagadták annak a lehetőségét is, hogy életterét az afrikai szárazföldön kiterjeszthesse.

Olaszország számára az afrikai területek revíziójával kapcsolatban három különösebb érdekes és fontos érdek lép előtérbe. Először a katonai biztonság kérdése, másodsor a letelepülésre alkalmas helyek megválasztása, fehér lakossága számára, harmadsor a nyersanyaglelő helyek szükségessége az egyre fejlődő olasz ipar számára.

Az érdekek e sorozata elsősorban az északafrikai partvidékre, valamint a Földközi-tenger környékére terjed. Tudvalevő, hogy Anglia és Franciaország közép-tengeri birtokait főleg arra használták fel, hogy ott Olaszország ellen katonai támpontokat építsenek ki. Egyiptom is, amely a Szezi-csatorna birtokosa, mindent elkövetett, hogy Itáliát lehetőleg elzárhassa keletafrikai gyarmatterületeitől és akadályozza az Olaszország és Ázsia közötti kereskedelmi forgalmat. Egyiptom Alexandriától, mint az angol érdekek középpontjával fenyegette nemcsak Sziáciát, hanem az olasz félsziget egész déli partvidékét is. Alexandriában összpontosították az angol közép-tengeri flotta nagyrészt és hogy ez mit jelent Itália számára, azt a Jóni-tengeren annak idején lezajlott ütközet is igazolja. Ebben a tengeri csatában veszítette el Olaszország azt a szerepét, amelyet most a Földközi-tengeren betölteni kíván. Hasonlóképpen járt el Franciaország is, amely Tuniszról fenyegette az olasz érdekeket. Franciaország ezt az afrikai területet Olaszország egyesítésé előtt és azért vette birtokába, hogy Bizertát kezébe kaphassa. Az erősen megerősített Bizerta, amint annak idején a francia nagyvezérkar mondogta, tulajdonképpen nem más, mintegy állandóan Sziáciának szegzett fegyver. Franciamarokknak, amely a Közép-tenger és az Atlanti-óceán között egészen Spanyolországokig terjed, szintén olaszellenes küldetése volt. Hogy ez mennyire helytálló, azt misem igazolja jobban, mint az a szoros összeköttetés, amelyet az angol és francia kormányok Franciamarokkó és Gibraltár között fenntartottak.

Nem szabad elfelejteni, hogy Olaszország a legnagyobb közép-tengeri hatalom és abban különbözik Franciaországtól és Spanyolországtól, hogy minden kikötője erre a tengerre nyílik. Természetes tehát, hogy Északafrika, Tunisz és Egyiptom, amelyek legközelebb esnek az olasz félszigethez, fontosak Itália szabad közlekedése és hatalma szempontjából.

Itália Afrikában nemcsak katonai, de gazdasági lehetőségeket is lát. Az az Olaszország, amely ma Németország után Európában a legürösben lakott ország, negyvenöt millió emberével 310.290 négyzetkilométeren él. Ez azt jelenti, hogy négyzetkilométerenként száznegyven lakosa van, amely egyike a legmagasabb európai lakósszámnak és ezt csak Anglia, Hollandia és Belgium lakósszáma múlja felül. Ezek az államok azonban földrajzi fekvésüknél és politikai berendezésüknél fogva alkalmasak arra, hogy a népi feleslegből származó gazdasági hátrányokat előnyös tengerentúli kereskedelemmel egyenlítsék ki, Olaszország azonban földrajzi helyzeténél fogva, de a francia és angol törekvések miatt is, alig volt ebben a helyzetben, pedig nincs Európának olyan népe, amely jobban szomjazta volna annak a lehetőségét, hogy feleslegét valahol az anyaországon kívül elhelyezhesse. Itt csak Németország a kivétel, amely talán még szorultabb helyzetbe került azért, hogy elvették összes gyarmatait.

Azok a vidékek, amelyek Olaszország számára letelepítés céljából alkalmasak, elsősorban is Északafrikában fekszenek. Vannak természetesen ilyenek Keletafrikában is, ahol Olaszország már szerzett is magának területet.

A békeszerződés alatt Anglia és Franciaország önhatalmúlag megállapították, hogy gyarmatosítás csak a demokráta államok képekes és mint ilyenek, erre csak azok hivatottak. Az utolsó húsz év története ennek a mesének már véget vetett. Azokban a gyarmatokban, amelyek valamikor Németországhoz tartoztak, a fejlődés helyett nagyarányú pangás állott be. Olaszország azonban Libiába és Keletafrikába olyan sok embert telepített le és olyan sok sikerrel, hogy erre Franciaország száz év alatt sem volt képes, nem beszélve a még lassabban gyarmatosító Angliáról.

Fáradhatatlanul és anélkül, hogy gazdasági érdeke legkevésbé is megsínylette volna, küldötte Olaszország az alkalmas területekre fiait és úgy helyezte

el négy-öt millió embert, hogy azt az anyaországban szinte észre sem vették. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a külföldön meg körülbelül tízmillió olasz él, akiket az anyaország jogosan szeretne visszavezetni övéi közé. Ezeknek a külföldieknek földre van szükségük és pedig azokra az afrikai területekre, amelyek a gyarmatosításra leginkább alkalmasak.

Tekintettel arra, hogy Olaszország népsűrűsége mellett iparát is fejleszteni akarja, szüksége van olyan nyersanyaglelő helyekre is, amelyek valóságosan az ipar kényerét jelentik, Franciaország és Anglia a nyersanyaglelő helyeket világhatalmi állásuk megerősítésének tekintették és 1919 óta sem változtattak ezen a politikájukon.

Itália nyersanyagok és gyarmatok után vágyakozik. Szüksége van ezekre egyre növekvő népessége számára, de azért is, mert fiait munkával akarja ellátni. Németország a háború befejeztével nem-

csak a neki jutó gyarmatokból, hanem Európából is meg fogja tudni szerezni a megfelelő nyersanyagot, Olaszország azonban kizárólag Afrikára van utalva.

Régi igazság, hogy a nagy népeknek nagy iparra van szükségük. Az ipar két feladatot old meg: először további munka és életlehetőséget, másodsor a korszerű műveltség és hatalmi állás kiépítését. Bár Olaszország nyersanyagokban szegény volt, az utolsó tíz évben mégis hatalmas ipari fellendülést mutat. Körülbelül másfélmillió munkanélküliét foglalkoztatja mezőgazdaságokban és több, mint hatmilliót ipartelepein. Az afrikai kérdés tehát Olaszország számára a további munkalehetőség problémája. Afrika lesz az a föld, amelyet azok a népek foglalnak el, amelyek alkalmasnak megművelésére, fejlesztésére és az európai műveltség áttelepítésére.

Az a francia felfogás, amely szerint afrikai népeket hoztak Európába, hogy a fehérek ellen harcoljanak, a demokrácia kinövése volt. Ennek a kinövésnek egyszersmindenkorra meg kell szűnnie.

Ertekezlet a helytartóságon

A tűzifaellátás és az élelmezés zavartalan biztosítása

A királyi helytartóság állandó munkabizottsága Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár elnöklése alatt ülést tartott, amelyen az időszerű kérdésekkel foglalkozott. Elhatározták, hogy mindent megtesznek a tartomány lakosságának tüzelő fával való ellátása érdekében, amely ügyben tegnap különben az aradi és krassói prefektusok is jártak a helytartóságon. A bizottság megbeszélte azokat az intézkedéseket, amelyek a város élelmezésének zavartalan biztosítása érdekében szükségesek. Foglalkoztak továbbá azzal a jelenséggel, hogy több iparvállalat leállítja üzemét

és elbocsátja munkásait. A vállalatokat felszólítják, hogy folytassák üzemüket. Akadnak azonban olyan vállalatok is, ahol az üzemkorlátozások indokolt. Az emiatt szabadságolt munkásoknak tanácsolják, hogy ideiglenesen helyezkedjenek el a vasútnál, amely ezrel keres pályamunkásokat. Végül foglalkozott a bizottság a Nemzet Pártjába való beiratkozásokkal és megállapította, hogy az aratási és cséplési munkálatok miatt a falvakban a beiratkozás némely el-lanyhult, de most ismét nekilendült.

Sziria a tengelyhatalmak befolyása alá kerül

Huszonöt ezer repülőgépet kell a brit sziget megmentésére

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentése

Rómából jelentik: Az olasz főparancsnokság a következő hadi jelentést közli: az olasz légi egységek heves csatát vívtak ellenséges repülőgépekkel, amelyek Libiába menetelő olasz csapatok bombázását kísérelték meg. A csata során tíz ellenséges repülőgépet lelőttek, tíz tehergépkocsit pedig elpusztítottak. Az összes olasz repülőgépek visszatértek kiindulási helyükre.

Szudán határán egy ellenséges támadást visszavertek a lakosság segítségével. Berbera közelében egy olasz bombázó gép elpusztított egy ellenséges hajót. Az ellenség Massaua ellen légi támadást intézett és ennek a támadásnak 40

halott és 30 sebesült áldozata volt. Két ellenséges repülőgépet lelőttek.

GYUJTÓBOMBÁKAT DOBTAK KELET-ANGLIAI HELYSÉGEKRE

Cadixből jelentik: A Pilotty és Palacio angol hajók megmentették egy angol gőzös harmadik hajótöröttjét. Az angol gőzöst az Atlanti Óceánon egy német tengeralattjáró torpedózta meg.

Londonból jelentik: A biztonsági minisztérium közlése szerint a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka Kelet-Anglia több helységére, valamint Madelainere német repülőgépek gyújtó és robbanó bombákat dobtak.

Angliának csak öt ezer repülőgépe van

Newyorkból jelentik: A DNB jelentése szerint Grever Leinings, a kiváló feltaláló és repülésügyi szakferfiú Livingstonban rádióbeszédet mondott és megállapította, hogy Angliának a ma rendelkezésére álló 5 ezer repülőgépet helyett legalább 25 ezer gépre volna szüksége ahhoz, hogy a német támadásnak ellenállhasson.

HAMBURGBAN MINDEN SÉRTETLEN

Newyorkból jelentik: Amerikai lapok tudósítói Hamburgban jártak, ahol személyesen győződhetek meg azoknak a rémhíreknél terhatalanságáról, amelyek arról beszélték, hogy Hamburgot az angol repülők porrá lőtték volna. Az amerikai hírlapírók szerint Hamburgban a híres Elwey torony és alagút sértetlen, a kikötőben zavartalanul folyik a munka, a városban semmiféle rombolásnak nyoma sincsen és a Hamburg mellett fekvő Plombek és Osthamburg erődítményei is sértetlenek.

NÉMET-OLASZ BIZOTTSÁG ÉRKEZIK SZIRIÁBA

Ankarából jelentik: A Reuter iroda jelenti: Törökország hadikészületeiről egyre határozottabb hírek érkeznek. A török nagyvezérkar elhatározta,

hogy megteszi az összes szükséges intézkedéseket. A rekvirálások számos vidéken tovább folynak, az utak pedig telve vannak menetelő katonasággal.

Ankarában erősen tartja magát az a hír, hogy német-olasz bizottság érkezik rövidesen Szíriába. Török körökben hangsúlyozzák, hogy a tengelyhatalmak befolyásának Szíriára való kiterjesztését az arabok nem nézik jó szemmel.

GÖRÖGORSZÁG AGGÓDIK A BALKÁNI HELYZET MIATT.

Londonból jelentik: A Times behatóan foglalkozik a görögországi tekintélykormányzat bevezetésének negyedik évfordulójával. A lap rámutat arra, hogy a görög közvélemény mindig rokonszenvezett Angliával és Franciaországgal. A görög nép körében bizonyos aggodalomra ad okot az az érdeklődés, amellyel Oroszország a Balkán iránt viseltetik, valamint a Bulgáriában folyó propaganda.

A nemzetközi helyzet mégsem készítette arra Meaxas görög miniszterelnököt, hogy elhagyja országát a kiegyensúlyozott semlegességi politikáját. Ez a politika alkalmas arra, hogy Görögország számára a fejlődést biztosítsa.

Bossi római nagykövet készíti elő a román--magyar tárgyalásokat

Rómából jelenti a Stefani ügynökség: Raul Bossi római román nagykövet hétfőn este Budapestre érkezik, hogy mint a román kormány rendkívüli meghatalmazottja a magyar kormánnyal érintkezésbe lépjen és a két ország közötti kérdés megtárgyalásának előfeltételeit megállapítsa. A Stefani ügynökség ezen jelentését eddig sem Bucurestiből, sem Budapestről meg nem erősítették.

Cáfolják, hogy jugoszláv küldöttség megy Berlinbe és Rómába

Rómából jelenti: A Stefani ügynökség hivatalosan megcáfolja az angol propagandának azt a tendenciózus és valótlán híret, mintha jugoszláv küldöttség indult volna váratlanul Berlinbe és Rómába. Megállapítja az olasz hivatalos cáfolat, hogy ez a híresztelés egy újabb láncszeme annak az angol in-

trikahadjártnak, amely zavart szeretne kelteni a Balkánon és megszeretné zavarni Délkelet-Európa békéjét. Jugoszlávia és a tengelyhatalmak viszonya változatlanul barátságos és zavartalan, úgy, ahogy azt a tengely vezető államférfiai Belgráddal pontosan kidolgozták.

Meghalt Cook, az Északi Sark felfedezője

Newyorkból jelenti: News Orleansban ma meghalt Friedrich Cook, földrajztudós kutató, aki 1909-ben felfedezte az Északi Sarkot. Felfedezése világszenzációt keltett és nagy mértékben ünnepezték főként Kopenhágában, ahol a dán király is fogadta és nagy kitüntetést adományozott neki. Öt nappal a felfedezés nyilvánosságra jutása után azonban váratlan fordula-

ta történt a kérdésnek. Jelentkezett Robert Peary, aki azt állította, hogy ő már jóval Cook odaérkezése előtt felfedezte az Északi Sarkot. Cook bizonyítani kívánta tudományos felfedezése elsőbbségét és erre tudósokból és szakférfiakból álló vizsgálóbizottságot küldtek ki, amely előtt azonban Cook nem tudta kellő bonyítékokkal igazolni álláspontját.

Különleges jellege lesz a liceum nyolcadik osztályának

Kötelező a német vagy olasz nyelv tanulása — a tanuló választása szerint

Bucurestiből elentik: Ófelsége a király törvényrendeletet írt alá, amely nagymértékben módosítja az eddigi középiskolai oktatási rendszert. Az új törvényrendelet értelmében a középiskolai végzettséghez

nem kötelező a liceum nyolcadik osztályának elvégzése

csak azok számára, akik egyetemen, vagy más főiskolán és tényleges tisztiiskolában kívánják tanulmányaikat folytatni. A nyolcadik liceumi osztálynak lesz egy irodalmi s egy tudományos alosztálya, amelyeket külön szerveznek meg. A német és olasz nyelveket, illetve irodalmat hallgatni kell a tanuló tetszése szerint, azonban aki a felső osztályokban a német nyelvet tanulja a

nyolcadik osztályban olasz kultur előadásokat is kell látogatnia, míg akik az olasz nyelvet és irodalmat tanulták a felsőbb osztályokban, azokra nézve a nyolcadik osztályban a német kulturáról szóló előadások hallgatása kötelező.

A nyolcadik liceumi osztályt egyébként: érettségi osztálynak nevezi az új törvényrendelet

és ebben az osztályban külön kiküldött és e célra kinevezett tanárok fognak tanítani. A gimnázium alsóosztályaiban is bevezetik az olasz és német nyelvtanítását és a tanulóknak jogában áll a nyelvek tanulása között választani.

(Rador)

Álhirekkel akarják Londonban eloszlatni a pánikhangulatot

Berlinből jelenti: A Berliner Börsenzeitung azzal a tegnapi angol rádióleadásban hangoztatott kijelentéssel foglalkozik, hogy a jelenlegi katonai helyzet úgy alakult, hogy Nagybritannia rövidesen offenzívát kezd Németország ellen. A német lap megállapítja, hogy ez az angol nagyhangúság semmi másra nem vezethető vissza, mint arra, hogy

az angol nép körében megkísérelje eloszlatni a pánikhangulatot, mely egyre erősebbé válik.

Csak egy tekintetet kell a térépre vetnünk, — írja a Börsenzeitung — hogy láthassuk az igazi helyzetet:

a norvég öblöktől egészen a gascognei-öblig minden a német csapatok kezében van

és a német bombázó vadászgépek, valamint a felderítő légiósztagok Anglia bármely pontját nemcsak veszélyeztetik, hanem döntőerejű támadást mérhetnek rá.

A Deutsche Allgemeine Zeitung az „angol hazugsággárral foglalkozva a következőket írja:

— Elkövetkezik a nap, amikor a szerencsét-

lenségbe döntött angol nép megkérdezi majd, miért kellett Dower kikötőjének romhalmazzá válnia a német légitámadások következtében és miért tették ki a felelős angol politikusok

Dower mellett a többi angliai és skóciai várost annak, hogy Varsó és Rotterdam sorsára jussanak.

De azért is felelni kell majd a mai Anglia vezetőinek, miért bombáztak nyílt német városokat, ahol katonai célpontok sehol nem léteztek és a polgári lakosság közül miért öltek meg annyi embert. Az angol nép végül arra is kíváncsi lesz egy napon, tulajdonképpen

miért kellett kitérnie a háborúnak Németország és Anglia között, mikor nemcsak a legnagyobb békében élhetek volna egymás mellett, hanem az új európai rendben az erők egyensúlyának természetes felosztása során az angol világhatalom számára még az eddiginél is jobb és boldogabb jövő ígérkezett volna.

(Rador)

A főudvarnagyi hivatal jelentése

Bucurestiből jelenti: Ófelsége főudvarnagyi hivatalának 62. számú közlése. Ófelsége a király aug. 5-én délelőtt munkahallgatáson fogadta Popescu David tábornok-bellügyminisztert, Nicolescu tábornok hadügyminiszter és Crainic Nichifor propagandauügyi miniszter. Délután Gh. I. Bratianu jelent meg kihallgatáson az uralkodó előtt.

Anglia hasznavehetetlen cirkálókat kap Amerikától

Washingtonból jelenti: Pershing tábornok, aki a világháborúban az amerikai expedíciós hadsereg parancsnoka volt, vasárnap rádióbeszédet mondott. Ebben hangoztatta, hogy 50 amerikai cirkáló küldenek Angliába, azonban ezek a cirkálók már alkalmatlanok az amerikai tengerészet céljai számára, mert elavultak. Pershing ekkor közölte azt a véleményét, hogy botország volna az USA részéről, ha hasonlóan a múlt világháborúhoz expedíciós amerikai sereget küldene, mert a jelenlegi állapotban ezzel Angliának nem segítenének, Amerika számára pedig veszélyes kalandot jelentene.

(Rador)

A görög ifjuság a békét és munkát élte

Nagyszabású nemzeti emlékünnepe Athenben

Athénből jelenti a görög távirati iroda: Egész Görögországban nagy lelkesedéssel ünnepezték meg az augusztus 4-i nemzeti ünnepet. Vasárnap délelőtt az ország valamennyi templomában hálaadó istentisztelet volt. Metaxas miniszterelnök a lakosság lelkes éljenése közben megsejmelte a görög ifjusági szervezetek felvonulását. Délben az „Athéni-Pireus” egyesület elnöksége jelent meg a miniszterelnök előtt, akinek szerencsekívánatait és elismerését fejezte ki a görög nép nevében végzett nagyértékű munkásságáért. A lapok visszatükrözik a görög nép lelkes hangulatát. Délután az athéni stadionban ünnepség volt, melyen az ifjuság a békét és munkát élte. Az ünnepségen népi táncokat és énekeket mutattak be. Este a különböző egyesületek felvonulása következett, amelyben mintegy 200 ezer személy vett részt. A felvonulást a mezőgazdasági bank épületének erkélyéről végignézte a miniszterelnök.

(Rador)

Gorth angol tábornok:

A mi fiatal nemzedékünk telve van bátorsággal

Londonból jelenti a Reuter: Gorth tábornok, a volt franciaországi brit expedíciós hadsereg főparancsnoka vasárnap este a londoni rádióban beszédet mondott és az alkalommal a többi között a következőket jelentette ki:

— Nagybritannia erejét a köteleesség teljesítés eszméje az Isten, hazánk és hozzátartozóink iránti odaadás képezte. Ezen felfogás nélkül egyetlen nagy ország sem élhet. Abból, amit az utóbbi hónapokban láttam, tudom, hogy

a mi fiatal nemzedékünk telve van bátorsággal s kész feláldozni mindent azért a nagy ügyért, a melyért harcolunk.

(Rador)

A volgai hajósok rabszolgaélete a mi életünk

— mondja a begai homokszedő

Azok, akik nem ismerik közelebről a begai homokszedő életét, esetleg még azt hiszik, hogy ez holmi ideális foglalkozás. Egyik barátom, akinek még nem volt kezében se ásó se kapa, kijelentette, hogy szeretne homokszedő lenni, mert azok korán reggel felkelnek, a jó hűvös időben sétálnak nagyot, aztán végeznek egy kis testgyakorlatot és ha meg-
rakták a ladikot, akkor megint sétálnak egyet.

Meg akartuk ismerni ezeknek az embereknek az igazi életét és ezért elhatároztuk, hogy felkeresünk egy ilyen homokszedőt. A városi turbinatelep mögött, a Krizsán-telepre vezető uton haladtunk, majd az egyik pallón átkeltünk az utmenti árkon, melyben piszkos víz folyt. Ez a kis, ártalmatlannak látszó víz okozta a telepen, múlt télen a nagy árvízzeit. Nem sokára megérkeztünk, Barna István 21 éves fiatal-ember fogadott. Eleinte nem értette meg, hogy miről van szó, de aztán annál készségesebben beszélt nehéz mesterségéről.

— Bizony nem könnyű foglalkozás ez — mondta. Ha másutt tudtam volna érvényesülni dehogyan álltam volna be homokszedőnek, pedig négy évig jártam középiskolába is.

— Mondja el nekünk a homokszedő munkáját reggeltől estig.

— És Barna István mesélni kezd. Eleinte nehezen találja magát bele a helyzetbe, de aztán egyre jobban felmelegedik. Ezeket mondja:

— Felkelés reggel félnegykor. A Nap is még az igazak álmát alussza, mikor a homokszedőnek már el kell mennie otthonról. A homoklerakodónál, amely a telep bejáratánál terül el, találkozik a „parti”. A homokszedő ugyanis nem tud egyedül boldogulni és ezért négyven-ötven öszezálnak és közösen dolgoznak. Először mindenki a maga ladikjához megy, kimeríti belőle az esővizet és rendezesdi a szerszámokat. Ezek: a rúd, amellyel tolják a ladikot, aztán az ásó, ez 60—70 kilogram súlyú homokot is elbir, végül a kapa, mely 6—7 méter hosszú. Ezzel rakodunk, ha nem lehet a vízben állni.

— A vízben kell dolgozniok?

— Márciusban már beleállunk a vízbe, pedig nagyon hideg még akkor a Bega. Ugy éreztem néha mintha késsel vágnák a lábamat. De mit csináljunk.

— Mennyi ideig kell dolgoznia, amíg telerakja a ladikot?

— Először is ötórát utat kell számítani. Reggel négykor indulunk és kilenckor érkezünk arra a helyre, ahol homokot lehet szedni.

— Hol van az a hely?

— Jóval Remetén túl. Vannak, akik egészen Jezvíng mennek. Itt már kavicsos homok található, aztán van, akinek ilyen kell. Azelőtt lehetett előbb is szedni, de itt már kifogyott a jó homok.

— Hogyan történik a homokszedés?

— Amikor megérkezünk ötórát ut után, szétvállik a parti. Mindenki kikeres magának egy helyet, ahol a homokot szedi. Itt beleszúrjuk a tolórudat a homokba és hozzákötjük a ladikot. Aztán beleállunk a vízbe, hacsak nem nagyon mély és kezdjük megrakni a ladikot. Tudni kell, hogy a ladikot a bordák, vagy ahogyan mi nevezzük, a kid-

fák több részre osztják. Az első és utolsó borda-részt szabadon hagyjuk, mindegyik ilyen rész körülbelül félméter hosszú. Először az egyik oldalát rakjuk meg a ladiknak, aztán át kell menni a másik oldalra. Ha mindig csak egy oldalra raknánk a homokot, akkor felborulnánk. Mikor félig megraktuk a ladikot, akkor kilapátoljuk a homokból kifolyó vizet, ennyivel is könnyebb lesz a jármű. Aztán folytatni kell a munkát, amíg meg nem raktuk a ladikot egy vagon homokkal. Ez körülbelül hat köbméternek felel meg. Ez a munka rendszeren három óra hosszat tart. Ha ezzel megvagyunk, akkor ugyanazt az utat kell visszafelé megtennünk. Mikor megérkeztünk a lerakódó helyre, itt ki kell lapátolnunk a homokot a ladikból. Ez megint egy—másfél órai munka. Most számítsa ki, mennyit kell a homokszedőnek egy nap dolgoznia. Reggel négykor elindulunk és este hétig szakadatlanul kell dolgozni. A homokszedő már délben ledolgozta a nyolc órát.

— Mikor esznek?

— Reggeli akkor van, mikor a remetét, volt Ambrózy-kastélynál átkelünk a Begán. Az evést útközben folytatjuk, mikor négyven-ötven huzzuk a ladikokat. Elég keserves dolog enni, meg ladikot húzni. Mert ez a húzás nem gyerekjáték, különösen, nehéz, ha előzetesen esett az eső és sáros a föld. Nagyon csúszunk akkor.

Ha visszajövünk, akkor már nem kell ár ellen küzdenünk és elég, ha négy-öt ladikot egy emberrel hátulról. Ekkor a többiek a ladikban ülnek és esznek. Hogy mit? Kenyeret, szalonnát, kolbászt.

— Mennyi a keresetük?

— Egy ladik homokért 240 leit kapunk. Ez a legnagyobb napi kereset, mert két ladikot nem hozhatunk be egy nap alatt.

— Havonként mennyit keresnek?

— Ez nagyon bizonytalan. Novembertől márciusig semmit sem keresünk. De még most, nyáron sem lehet minden nap homokot szedni, mert ez függ az időjárástól is. Ha esik az eső, akkor nem lehet dolgozni. Aztán sok függ a vízállástól is, reggel nagy a víz, de délfele erősen apad, mert felhasználja a vizet a városi turbinatelep.

— A homokszedők között nincsen különbség?

— De igen. Vannak gazdák, akiknek saját szerszámjuk és saját ladikjuk van. A kitermelt homok is az övék. Az ő munkájuk nem ér véget azzal, hogy kidobják a homokot a partra. A lerakódó helyre kell talicskázniuk és nekik kell gondoskodniuk az eladásáról is. A többi homokszedő csak munkás. Sem a ladikja, a szerszámja, de a kitermelt homok sem sajátja. Ha kirakta a ladikból a homokot, már nincs többé gondja rája. A kitermelők pedig vagy a város, vagy a szövetséget. Az itteni homokszedők legnagyobb része városi, én is az vagyok.

— Mi a véleménye mesterségéről?

— Megírhatja, hogy a volgai hajósok rabszolgaélete, ez a mi életünk. Csak hogy nem áll mögöttünk a kancsukás felügyelő, ennyi az egész különbség.

Az idő elmúlt és mi elbúcsúztunk Barna Istvántól.
Gerthesi Béla.

Átcsoportosítás az állami szolgálatban lévő orvosi karban

Bucurestiből jelenti tudósítónk: A köz egészségügyi minisztérium rendelkezési állományába helyezte a minisztériumhoz tartozó következő orvosokat: Vasvári S. dr.-t a kolozs megyei Savadisla községből, dr. Rafael Miklóst Kolozsvárról, dr. Bruckner Eleket a temes megyei Rékásról, dr. René Miklóst a temesvári szülészeti klinikáról, dr. Deutch Gézát az arad megyei Hídegkútról, dr. Vértés Ármint a temes megyei Möriczföldről, dr. Engel Dezsőt a kolozs megyei Zimbórol, dr. Löbel Károlyt a temes megyei Gátaljáról, dr. Aronovics Arnoldot a kolozs megyei Catináról és dr. Weisz Józsefet a kolozs megyei Székelyhidről.

A minisztérium ugyanekkor a következő kinevezéseket eszközölte: dr. Cinteán Alexet az aradi szülészeti klinikára, dr. Ciornaia Verát a kolozs megyei Savadisla, dr. Iarosevici Veronikát a kolozs megyei Bonchidára, dr. Popescu Valeriant a temesvári szülészeti klinikára, dr. Cucos Eugent a kolozs megyei Suatura, dr. Bacila Emilant az arad megyei Ternovára, dr. Urechia Constantint a kolozs megyei Catinára, dr. Goia Ovidiut a kolozs megyei Mezőszentmihályra, dr. Pop Valért a temes megyei Fibisre, dr. Damsa Traiant a temes megyei Sárafalvára, dr. Pop Duma Ioant a temes megyei Gátaljára, dr. Creantiu Vasilet az aradi központi kórházba és dr. Dobrescu Nicolae-t a temes megyei Hosszúaszóra.

A Magyar Népközösség közbenjárására felfüggesztették több magyar nemzetiségű CFR alkalmazói áthelyezését

A temesvár—józsefvárosi pályaudvar vasúti személyzetének egy részét a CFR vezérigazgatósága helyő, adminisztratív okból más vasúti központokra helyezte át. Az áthelyezett vasúti alkalmazottak között számos magyar nemzetiségű mozdonyvezető és vasúti munkás is szerepelt, ugyyszólván valamennyien családos emberek, akiknek a számára az áthelyezés anyagi szempontból is súlyos megterhelést jelentett volna.

A Magyar Népközösség bányai vezetősége közbenjárt az illetékes felsőbb hatóságoknál az áthelyezéseknek legalább ideiglenes felfüggesztése érdekében. A kérelem indoklásánál a népközösségi vezetőség rámutatott arra, hogy az áthelyezett vasúti munkások jobbra igen szegény emberek, akiknek családtagjaik is dolgozni járnak, áthelyezésük tehát vagy a munkahelyek egy részének elvesztését, vagy a család szétszakadását eredményezné. A Népközösség vezetőségének a közbenjárása, értesülésünk szerint, eredménnyel járt, amennyiben a CFR igazgatósága az áthelyezéseket egyelőre felfüggesztette. Az intézkedés érthető megnyugvást kellett a súlyos probléma elé állított vasúti alkalmazottak körében.

SCALA

Keddőtől kezdve közkívánatra

EMIL JANNINGS mint
Robert Koch

Ember, aki legyőzte a halált

Szerdán d. u. 3-5-ig olcsó helyárrakkal
DEANNA DURBIN
Az első csók

Jön a népliszt

A lisztellátás nehézségeire való tekintettel a pékek a malomból csak teljesen fehér lisztet kapnak

Az utóbbi napokban ismételtelen mutatkoztak nehézségek Temesvárnak kenyérral való ellátása körül. A pékek tegnap délelőtt Sechei Alexandru vezetésével küldöttségileg jelentek meg a városházán, felkeresték Thieran Emil dr. polgármestert, és Loichita Eutim dr. gazdasági tanácsnokot. Rámutattak arra, hogy a város felülvizsgáltatta a pékmesterek lisztkészletét és meggyőződött arról, hogy kenyérliszt alig van. Jelenleg a pékek a malomból csak teljesen fehér — úgynevezett nullás — lisztet kapnak és pedig az eddigi kilónkénti 14 leies ár helyett 14.25 leiert. Ennek következtében ezúttal csak fehér lisztből készült kenyeret süthetnek és azt kilónként 15 leiert hozzák forgalomba. Ugyanakkor kénytelenek a kifli és zsemle árát felemelni darabonként 2 leire.

A bejelentésre a városházán élénk vita indult meg, majd Loichita Eutim dr. gazdasági ta-

nácsnok a helytartóságra ment, ahol a pékek bejelentéséről jelentést tett Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértilkárnak, akivel hosszasan tanácskozott, utána pedig visszatért a városházára. Tekintettel arra, hogy a kormányrendelet az egységes népliszt őrléséről már megjelent, Loichita dr. közölte a pékek jelen volt képviselőivel, hogy a malmok haladéktalanul térjenek át a népliszt őrlésére. A pékeket kérte, tegyenek meg mindent arra vonatkozólag, hogy a néplisztek forgalomba kerüléséig kenyérlisztet szerezzenek. A pékek kijelentették, hogy mindent megkísérlelnek, azonban kevés remény van rá, hogy kenyérlisztet kapjanak és így átmenetileg a legtöbb pékmester csakis fehér lisztet süthet majd, amelynek ára maximálva nincsen, de amelyet kilónként 15 leien alul nem hozhatnak forgalomba.

Anglia folytatja a japán előkelőségek letartóztatását

Tokióban a diplomácia viszony megszakítását követelik

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentései

A hongkongi japán konzul jelentette a külügyminisztériumnak, hogy az angol hatóságok letartóztatták Yomagukhi előkelő japán kereskedőt. A letartóztatást azzal indokolják, hogy Yomagukhi az angol államérdekek és a közbiztonság rendszabályai ellen vétett. A nagykereskedőnél házkutatást tartottak, majd gyűjtőtáborba szállították.

A Tokió Nicki című előkelő japán lap londoni jelentést közöl, amely szerint a londoni japán nagykövet tárgyalta Halifax külügyminiszterrel és interveniált az angolok által letartóztatott japánok szabadonbocsátása érdekében, figyelembe véve az angol külügyminisztert a várható súlyos nemzetközi következményekre. Halifax azt válaszolta Sigemitsu japán nagykövetségnek, hogy az ügyben mit sem tehet, mert a letartóztatottakat úgy a rendőri hatóságok kezelik. Angol körök egyébként nem titkolják, hogy még számos gyanús viselkedésű japán ellen indítottak eljárást úgy Angliában, mint a gyarmatokon. Az angol külügyminiszter nem titkolta, hogy szeretné a japán-angol viszony megjavítását, de annak eshetőségét nem lehet függővé tenni bűnös emberek szabadonbocsátásától vagy fogvatartásától. A Tokió Nicki azzal zárja cikkét, hogy Anglia ezekkel az eljárásokkal Amerikával egyetemben a Távolkelet politikájára akar befolyást gyakorolni.

A japán külügyminisztérium szóvivője nyilatkozott a sajtó előtt és azt mondotta, hogy mielőtt végleges határozatot hozna Matsukuo külügyminiszter, megvárja a Londonból beérkező hivatalos tájékoztatást a japán nagykövetség részéről. A Londonból érkező jelentések állandóan késnek és a japánok letartóztatását is csak tíz órával annak megtörténte után tudták meg Tokióban. Eddig hivatalos körök tudomása szerint 3 japánt tartóztattak le Londonban, egyet Singapurban és egyet Hongkongban.

Hétfőn délelőtt fontos tanácskozás volt a japán külügyminiszter, a hadügy és tengerészeti miniszter között a letartóztatások ügyében. Matsukuo külügyminiszter magához kérte a tokiói angol nagykövetet, akitől sürgős felvilágosítást kért az ügyben.

A hongkongi hatóságok rendeletileg megtiltották, hogy a Balkán államokba, a Szovjetbe, Finnországba, Norvégiába, Spanyolországba, Portugáliába és annak gyarmataiba, Tangerbe és Marokkóba árukat szállítsanak. Kivételes esetekben adnak csak kivételi engedélyt, de akkor sem a Földközi-tengeren keresztül történő szállításra.

A DOMEI IGAZGATÓJÁT SINGAPURBAN LETARTÓZTATTÁK

Singapurból jelentik: A Japán és Nagybritannia közötti viszony egyre jobban elmergesedik. Mint utjabban jelentik Singapurban hétfőn reggel letartóztatták a hivatalos japán távirati ügynökség, a Domei külön tudósítóját.

A Reuter hivatalosan jelenti, hogy vasárnap hajnalban az angol rendőrség letartóztatta Ishiso Kobayasi előkelő japán hírlapíró, az Ister News szerkesztőjét és hivatalos japán Domei iroda ottani igazgatóját.

UJABB HÁROM LETARTÓZTATÁS

Sanghából jelentik: A Domei iroda jelentése szerint három japán nagykereskedőt letartóztattak Rangoonban.

A JAPÁNOK MEGSZÁLLJÁK INDOKINÁT ÉS A HOLLAND SZIGETEKET

Rómából jelentik: Nagy figyelmet keltett Tokiónak az az elhatározása, hogy szándékában van a japán hadseregnek, hogy Indokínát és a Hollandindiai szigetcsoporthoz szállítsa. Örömmel üdvözik azt a hírt, hogy Siraoruy nagykövet kijelentette, hogy sürgősen szövetségre törekcsenek a baráti tengelyhatalmakkal.

HAZAHÍVJÁK A KÜLFÖLDI JAPÁNOKAT

Tokióból jelenti a Stefani távirati iroda. A Miyako című japán lap megerősíti azt a híradást, amely szerint a japán kormány Londonban kérni fog-

ja a letartóztatott japánok azonnali szabadlábra helyezését. Ugyanakkor valamennyi Angliában tartózkodó japánok az tanácsolja, hogy a legsürgősebben térjen vissza hazájába, kivételt képez a diplomáciai személyzet. Egy másik japán lap azt követeli, hogy azonnal szakítsák meg Angliával a diplomáciai összeköttetést és hívják vissza a londoni japán nagykövetet.

Az olasz uralkodóház és a fasiszta kormány között a legteljesebb összhang uralkodik

Belgrádból jelenti az Avala ügynökség: III. Viktor Emánuel olasz király és császár uralkodásának 40-ik évfordulója alkalmából a belgrádi Politika című lap, miután ismerteti az olasz uralkodó négy évtizedes eredményekben gazdag uralkodását és szerepét az olasz ujjaszülletésben, többek között ezt írja:

— A parlamenti rendszer hanyatlása Olaszországban azt a feladatot tűzte a király elé, hogy olyan új rendszert keressen, amely népének minden téren normális fejlődést biztosít. Amikor 1924-ben Mussolini megkezdte a tüntetéseket a parlamentáriszmus ellen,

Látogassa meg a
Bécsi Őszi Mintavásárt

1490 szeptember 1—8.

Díjtanul beutazási vizum. 60 százalékos menetdíj kedvezmény a német birodalmi vasutakon, 50 százalékos visszautazási kedvezmény a román államvasutakon, 33 százalékos menetdíj-kedvezmény a magyar államvasutakon. A beutazási vizum iránti kérvények 1940. augusztus 9-ig benyújtandók. — Jelentkezés, felvilágosítás és ismertetők: a Vásár bucuarestii képviselőjénél: Str. Caimaitei 16, telefon: 5.25.33, a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, Bucuaresti, Calea Victoriei 114, telefon: 5.12.80 és az ország összes utazási irodái által.

A „Magyarság utja” nem jelenik meg

— A magyar belügyminisztérium a „Magyarság utja” című hetilap megjelenését harminc napra betiltotta.

a király nem habozott a Duce kezébe letenni az új nemzeti erők kormánykerékét. Mussolini kormánya jövetelevel új nemzeti élet kezdődött Olaszországban.

Ki kell emelni, hogy a trón és az új rendszer közötti kapcsolat mindszorosabbá válik, úgy hogy a szellemi kapcsolat az uralkodóház és a kormány között, erősebb, mint valaha. A király-császár és a Duce között a legteljesebb összhang uralkodik.

A lap cikkét a következő szavakkal fejezi be: „Viktor Emánuel király és császár tanúja volt népe ujjaszülletésének és annak, hogy Olaszország most új küldetést kapott.

Ellenőrizhetően hírek a pápa békeközvetítéséről:

Maglione bíboros államtitkár a békeközvetítő

Olasz és jugoszláv hírforrások meg nem erősített közleménye

Belgrádból jelentik: A „Vreme” nevű újság arról ad hírt, hogy XII. Pius pápa újabb békekeziót kezdeményez.

Rómából jelentik: A Vatikán érdeklődik a német követelések után, mert megkísérl helyre álli-

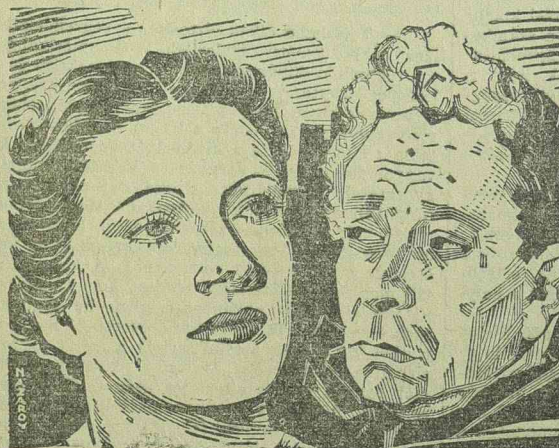
tani Anglia és a tengelyhatalmak között a békét. Allíttólag Maglione bíboros államtitkár már útban is van London felé, hogy ott tárgyalásokat folytasson. A hírt még meg erősítették meg.

Litvánia területet kap Fehéroroszországtól

Moszkvából jelenti a Tass iroda: A legfelsőbb szovjet tanács vasárnapi ülésén egyhangúlag elfogadta, a litván szocialista szovjet köztársaság csatlakozását a Szovjetunióhoz. Egyben el fogadták a fehér-orosz szovjet köztársaság azon javaslatát is, hogy Sventsiany vidékét, va-

lamint Fehéroroszország más vidékeit, ahol a litván lakosság van többségben, a litván szocialista szovjet köztársasághoz csatolják. Egyben elhatározták, hogy Litvániában általános választást tartanak. Ennek időpontját a legfelsőbb szovjet tanács elnöke határozza meg.

A CAPITOL MOZIBAN

11élet 100 év után a világhírű mérgezési perben!

Maria Lafarge bünperce

A francia filmgyártás filmrsméke. — A főszerepekben: Marcella Chantal — Erich v. Stroheim
Rendezte: Pierre Chenal
APOLLÓ

Nászut hármásban

Kitűnő zenés német vigjáték mulatságos fordulatokkal
A főszerepekben:
Theo Lingner, Maria Anderson, Johannes Riemann, Grete Weiser és Paul Hörbiger

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 23—15.

MISS JENŐ VERSEIBŐL:

SEMMI

Valahol tört levélre le a csöppség: Anyácska, ez mi? Te türelmetlen intéd el, ó hajíj, szívésztem, semmi.

All s elgondolkozik ezen — (van oka gondba esni) Majd néked nyújtja szívesen: Tessék, anyácska, semmi!

JAPÁNI ZÁSZLO

Hazsonnal kel föl, nap mint nap, a hajnal veszt az éjszakázó.
Lobog az ég már, közepén a nappal, mint egy japáni zászló.

Csak lobogtasd, fény, ferdeszemű sárga, víg gyözelmek élébe!
tűrj hódítón a kőcsipkés világra s tűzd ki a tetejébe!

SIR ÉS SIRHELY

Itt öcsém fekszik. Sirját körzefogja a kivezényelt lécek sorfala — és sirja mellett még egy sírhalomnyit — így hagyta meg a parancsnok maga,

Nézem — és rátok gondolok, parancsnok, a méla csöndben reátok, Apám s már nem tudom, mi fáj inkább: a hant-e vagy az a kis tér, ott jobboldalán...?

— HAVAZOTT A PREDEALBAN: AZ EMBEREK TELJKABÁTAN JÁRNAK AZ UCCÁN...
Bucurestiből jelentik: Vasárnap reggel az egész Prahovavölgyére rendkívül hideg ereszkedett. A kályhákban tüzet raktak és a lakosság téli kabátban járt az uccán. A hegyeken kiadós hóesés volt.

— Áradások Erdélyben és az Ókürályságban. Bucurestiből jelentik: A CFR-hez érkezett távirati jelentés szerint az árvízi következtében a Buzau-Galati vonalon Rosetti és Faurai között megszakadt a közlekedés. Ugyancsak az áradások miatt Torda és Abrudbánya, valamint Odobesti-Cucueti között szünetel a vasúti forgalom.

— Sidorovici országparancsnok a brezai táborban. Bucurestiből jelentik: Sidorovici Teofil országparancsnok meglátogatta a brezai kiképző táborát, ahol beszédet mondott: — Az a számtalan példa, amelyet a legutóbbi nehéz megpróbáltatások idején mutattok, igazolása annak, hogy a nagy Országparancsnok bizhat benneteket, milliányi országőrök. Rajtatok keresztül, akik a holnap emberei vagytok és akik a munkában és odaadásban edződtek meg, az uralkodó erejében bizó országot akar alkotni.

— A finn kormány sorozatosan betiltja a szovjetbarát gyűléseket. Stockholmól jelentik: A moszkvai sajtó éles hangon támadja a finn hatóságokat, mert azok a szovjetbarát gyűléseket sorozatosan betiltották. Moszkvai illetékes helyen nyert értesülés szerint, ha ez így tart, tovább kiéleződhet a helyzet a két állam között.

— Anglia átveszi Kanada búzafeleslegét. Budapestről jelentik: Most hozták nyilvánosságra, hogy az angol közlekedési miniszterium Kanadával fontos tárgyalásokat folytatott a búzafelesleg átvétele ügyében. Ugy tudják, hogy rövidesen sor kerül Anglia részéről a kanadai búza oly nagy mennyiségben való megvásárlására, melyre a történelem folyamán még nem volt példa.

— Magyar—svéd gazdasági megállapodás. Budapestről jelentik: Magyarország és Svédország között létrejött egy gazdasági megállapodás, mely a kölcsönös áruforgalmat van hivatva szabályozni ez év végéig.

— Harminc halottja és hetven sebesültje van a Kalkutta melletti szerencsétlenségnek. Kalkuttából jelentik: A Dacca és Kalkutta közötti útvonalon történt vasúti szerencsétlenségnek harminc halott és hetven sebesült áldozata van.

— Tizenegy hónapja, hogy kitört a háború. A Giornale d'Italia legújabb számában megjegyzi, hogy a háború tizenegyedik hónapja avval a meglepetéssel szolgál Angliának, hogy míg ősszel Németországot fenyegette a tengerzár, ma Anglia szenved a blokádi miatt. A lap szerint a háború további menete nem más, mint a tengelyhatalmak dicsőséges menetelése a végső győzelem felé.

— MAGYAR ORVOSOK IS PÁLYÁZHATNAK AZ ÜRESEDÉSBEN LEVŐ MEGYEI KERÜLETI ORVOSI ÁLLÁSOKRA. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi miniszterium közleménye szerint a következő megyékben betölthetnek a kerületi orvosi tisztviselők: Arad, Temes, Krassó, Szilagy, Szatmár, Szamos, Máramaros, Bihar, Rádauti, Fálciu, Putna, Constanta, Caliacra. Hasonlóképp betölthetnek két radiológusi, valamint Máramarosszigeten egy sebész-főorvosi állás. A fenti állásokra román, magyar, német, orosz etnikai származású, román állampolgársággal rendelkező orvosok pályázhatnak. A kérvények egyenesen az egészségügyi miniszteriumhoz küldendők.

— Kétszáz méteres szakadékba zuhant és szörnyethalt egy román fiatal ember. Ploestiből jelentik: A bucegi hegyekben borzalmas szerencsétlenség történt. Dumitrescu Pompiliu 20 éves buzáui fiatalember három barátjával kiránduláson volt. A hegyekben óriási felhőszakadás érte utól őket, amelynek elállta után a turisták folytatták útjukat. Az egyik fordulónál Dumitrescu, aki a társaság élén ment az esőtől síkos, keskeny hegyi ösvényen megcsúszott és 200 méter mély szakadékba zuhant, ahol azonnal meghalt.

— A vonaton szülte meg gyermekét egy asszony. Segesvárról jelentik: Pura Iuliana 34 éves asszony, aki az egyik Kolozsvár melletti községből utazott Bucurestibe, hogy ott meglátogassa katonai szolgálatot teljesítő férjét, Segesvár előtt a vonatban leánygyermeknek adott életet. A segesvári állomáson a vasúti személyzet első segélyben részesítette az asszonyt, majd az ottani kórházba szállították.

— Ötszáz lei pénzbírságra ítelt a katonai törvényszék egy cselédleányt, aki megrenn felelő gyászfátyolt tett a zászlóra. Kolozsvárról jelentik: A beszarabiai és északbukovinai országgrészek elcsatolása alkalmával elrendelt országos gyász során Albert Zsuzsa kolozsvári szolgálóleány nem megfelelő gyászfátyolt tett a munkaadója házára kifüggesztett zászlóra, ezért a katonai törvényszék elé utalták. A tárgyaláson a tanúkihallgatások végzetével Maier Titus védő azt hangoztatta, hogy a leány egyenes parancsot kapott a gyászt ellenőrző hatósági személytől, hogy azonnal tegyen fekete fátyolt a zászlóra. A cselédleány késedelem nélkül eleget akart tenni a felszólításnak és ezért az első kezébe akasztotta a sötét szövetdarabot használta fel. Így voltképpen túlbuzgósága juttatta a katonai törvényszék elé. Beszéde végzetével felmentést, vagy enyhe pénzbüntetést kért védelme számára. A katonai törvényszék a cselédleányt ötszáz lei pénzbírságra ítélte.

— Csak olasz nyelven lehet sürgönyileg érintkezni az összes olasz gyarmatokkal. Rómából jelentik: Az olasz postaigazgatóság közleménye szerint a jövőben csak olasz nyelven lehet sürgönyileg érintkezni az afrikai olasz gyarmatokkal s az olasz hadműveletek során birtokbavett területekkel.

— Tetszhalál elleni biztosítás a végrendeletben. Newyorkból jelentik: Soderfield W. P. amerikai gyáros többmillió dolláros vagyonát gyermekeire és feleségére hagyta, de a végrendeletben kikötötte, hogy teljesítsék kívánságát a temetésre vonatkozólag, a mely kívánságokat leírta s lezárt borítékban elrejtette a lakásában. Ha a kívánságát nem teljesítik, a vagyon felosztása és átruházása 50 évig szünetel. A gyermekek magtallalták az iróasztal egyik rejtett fiókjában az „utolsó kívánságokat”. Meglepően előrelátó volt a gyáros, számítva arra, hogy esetleg csak tetszhalott lesz, kérte, hogy koporsójába jöfőleleteket s szíverősítőt helyezzenek. A koporsó egy villamos felszereléssel lett ellátva, amely egy szírnát szolgált meg abban az esetben, ha a „halott” csak egyet lélekzik is. Az üvegkoporsó 21 napig maradjon így s csak azután tegyék a testét a családi sírboltba önkoporsóba. De ezt a „kívánság levelet” már csak a rendes eltemetés után találták meg a rokonok. A bíróság azonban megítélte a végrendeletben említett vagyon felosztását, mivel a rokonokban látszott a jószándék, hogy teljesíteni akarják a kikötéseket.

— Tízmillió kilogramm ócskavasát áldoznak hadicélra az angol kastélyok urai. Londonból jelentik: Mary angol anyakirályné megengedte a hatóságoknak, hogy kastélyai vaskerítését lebontsák és a hadfelszerelés céljaira fordítsák. A királyné példáját a legtöbb angliai kastélytulajdonos követte. Így mintegy 10 millió kilogramm ócskavasat sikerült összegyűjteni.

— Kettős szerelmi dráma. Bucurestiből jelentik: Véres szerelmi dráma történt a fővárosban. Az áldozatok Mihailescu Vasile 25 éves magántisztviselő, a Herdan kenyérgyár alkalmazottja és Ferendino Stela 25 éves droguistánő. A két fiatal között néhány hónappal ezelőtt szerelem fejlődött ki és elhatározták, hogy házasságra lépnek. Időközben azonban Mihailescu bevonult katonának és amikor néhány nappal ezelőtt szabadságra hazatért, értesült, hogy a leány mással ismerkedett meg. Vasárnap este felkereste Ferendino Stelát, nővérenek Ianului uca 82. szám alatti lakásán és felelősségre vonta. A leány kijelentette, hogy közöttük minden vége, megmondta magát és nem hajlandó Mihailescu felesége lenni. A fiatalabber erre revoltvert rántott és kétszer volt szerelmesére lött. Ezután maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkosságot követett el. A merénylet haldokolva szállították kórházba, míg a másik áldozat állapota szintén súlyos.

— Virágos asztalok, meleg étel, vetett ágy várta a hazatérő Saarvidékieket. A Saarvidék lakosságának a háború megindulásakor a mögöttes ország-részekbe kellett költöznie. A polgári lakosság viszsza-költözése a napokban már megkezdődött. Merzlingenben, a kis saarvidéki városkában Bűröck környezetű üdvözölte a visszatérőket. Az ő gondolata volt, hogy mind az 5000 saarvidéki gyermek, aki a háború alatt hazájától távol született, egy-egy 20 márkás takarékkönyvecskét kapjon ajándékba. A hazatérőkre azonban más öröm is várt. Nemcsak az, hogy a lakásokat, üzleteket és műhelyeket éppen olyan állapotban látták viszont, mint ahogy elhagyták azokat, hanem már meleg étel, sőt vetett ágyak fogadták őket. Tudjuk, hogy a Saar-vidék egész területén nemrég még katonaság és munkáscsapatok tanyáztak és például Brauchitsch tábornagy éppen egy Merzlingen állomásozó géppuskaszázad kérége mellett karácsonyát, Miképpen volt tehát mindez lehetséges? — A beszállásolt katonaság sajátjaként őrizte és kímélte távollevő vendéglátói vagyónát. A nemzeti szocialista népjóltéti szervezetnek, amely a fogadás előkészítésének munkáját végezte, nem maradt így más feladata, mint hogy az élelmezésről gondoskodják és az asztalokat felvirágozzák.

(—) Adományok a szülőotthon javára. A létesítendő magyar szülőotthon és csecsemőgondozó javára a Magyar Népközségnek a Magyar Házban levő irodájában újabban a következő adományok folytak be: N. L. háromszáz, C. K. ötezer lei. További készpénz adományokat, valamint felszerelési tárgyakat köszönettel fogadjanak.

— HÁZASSÁGI KÖLCSÖNÖK OLASZORSZÁGBAN. Rómából jelentik: Az olasz hivatalos lap közli a kormány új rendelkezését a házassági kölcsönök folyósításának módjáról és a népes falusi családoknak nyújtott könnyítésekről. A házassági kölcsön után 1 százalékos kamatot fizetnek és ha a házasságból gyermek származik, a visszafizetést automatikusan elhalasztják.

— Árviz Kolozsvár környékén. Kolozsvárról jelentik: Az utóbbi esősékek következtében a Kolozsvárkörnyéki folyók és patakok megáradtak és kiléptek medrükéből. Az ár előtötte Kolozsborsó és Válaszút falvakat, valamint Solyómkón és Babucz községeket jelentős károkat okozott. Az ár több hídát elragadott úgy, hogy az országúti közlekedésben is fennakadás állott be.

Figyelmeztetjük!
Ma van a bemutatója
Marcella Chantal
világfilmjének
Mária Lafarge bűnpere
UFA hirdó
Eőadások 6 és 9.30 órakor
Capitol mozi

Motorizált gépirónó

Egy amerikai gépirónó eredeti ötlettel talált kiutát a munkanélküliségből. Részletfizetésre vásárolt egy kisaútót, átalakította mozgó másolóirodává, a kocsi nagy táblákat akasztott, amelyek közhírré teszik, hogy akinek sürgős levele van, állítsa meg a kocsit és a levél ott helyben, mindjárt elkészül. A kocsi most így járja Newyork utcáit és igen nagy sikere van.

(—) Pacha püspök befejezte nyaralását. Pacha Ágoston megyés püspök, aki nyári szabadságát Herkulesfürdőn töltötte, három heti pihenés után ma visszaérkezett Temesvárra.

— Az amerikai „harcos istentelenek” mozgalma a fogházmisszió ellen. Newyorkból jelentik: Az amerikai „Atheista liga” nagyszabású mozgalmat kezdeményezett, hogy a jövőben törvényrendeletileg tiltsák el a lelkeseket a fogház látogatásától és a rabok lelki gondozásától. Ugyancsak lépéseket tettek, hogy a fogházi kápolnákat bontsák le, vagy alakítsák át más célra. Azzal érvelnek, hogy Amerikában az egyházi állam teljes szétválasztása folytán alkotmányba ütköző helyzetet teremt, ha a fogház-lelkészek, mint állami tisztviselők szerepelnek. Az egyik tekintélyes amerikai lap, a „Sollicitor General” szembeszáll ezzel az érveléssel és megemlíti, hogy senki sem tartja Amerikában alkotmányellenesnek a katonaságnál létesített tábori lelkesi beosztásokat, következésképp ez a helyzet a fogházaknál sem sérelmezhető, annál is inkább, mert amúgy is hiányos erkölcsi nevelést nyújt a mai amerikai közszellem, aminek bizonyítéka, hogy tele vannak a börtönök. Az amerikai kormány egyébként eleve elutasította a fenti mozgalmat azzal, hogy újabb fogházlelkészi kirendeltségeket állít fel a közeljövőben.

— Ne halasszák össze a tűzifaszállítását. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága hivatalosan közli az érdekeltekkel, hogy tűzifaszállításra kellőszámú vagon áll rendelkezésre és ezért megfelelő vagonigénylési kérelmeket nyújtsanak be az illetékes vasúti állomásfőnökséghez. A CFR vezérigazgatósága óva int attól, hogy a tűzifa szállítását össze halasszák el, amikor a különböző termények szállítására lesznek szükségesek a vagonok és az akkor bekövetkező szállítási nehézségektől és készségektől már most elhárít magáról minden felelősséget a vasutigazgatóság.

(—) Csirics szerb püspök Temesvárott. Csirics Irinei újvidéki görög keleti szerb püspök, akinek hatáskörébe a bánsági szerb egyházmegeye is tartozik, néhány napra hivatalos ügyek intézésére Temesvárra érkezett.

(—) Háztelkek kisajátítása stadion céljaira. A város elhatározta, hogy az Erzsébetváros a Filipescu és a Babes körutak közötti téren stadiont létesít sporttelep céljaira és ünnepélyek tartására. Erre a célra a város négy ház helyet sajátít ki, amelyeknek kisajátítási árát négyzetméterenként háromszáz és nyolcszáz lei között állapította meg. A városnak azonban jogában áll ezen ház helyek helyett esetleg másutt hasonló értékű telkeket cserébe adni a tulajdonosoknak.

— Autótérképért egy évi fogház Londonból jelentik: Az angol kormány elrendelte az összes angolországi térképeknek, vázlatoknak, menetrendeknek, sőt még az iskolai térképeknek elkobozását. Ennek a rendelkezésnek első áldozata a 34 éves rouani születésű, francia Ernest Delechert, akinél egy angol autótérképet találtak. Az angol bíróság egy évi fogházra ítélte és nem fogadta el azon védekezését, hogy nem ismerte a nevezett térképrendelést.

DIAKÉSSZEL...

Tanár: Vannak közvetlen és közvetett adók. Tudna nekem egy közvetlen adót megnevezni?
Diák: A kutyaadó.
Tanár: Ugyan miért?
Diák: Mert azt nem közvetlenül a kutya fizeti.

— A Kolozsvári Vöröskereszt szanatórium műszertel megváltotta a kormányt. A közegészségügyi minisztérium számára 2 millió leies hitelt nyitottak, hogy a Magyar Vörös Kereszt számára kártalanítást fizethessen a kolozsvári Mária Elizabeta Szanatórium orvosai és sebészei berendezéséért.

Jonny Weissmüller

Szerkesztői üzenetek

Öt éves előfizető. Magánvizsgára bármely leány-középiskolában lehet jelentkezni. Lehet olyan intézetet választani, amelyen a tanuló anyanyelvén folyik a tanulás. Ilyen középiskola Temesvárott a gyárvarosi zártdában működik, ahol személyes jelentkezésre bármikor megkapja a részletes felvilágosítást.

— A perronjegyek árát egy lejelle emelték. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóság határozata értelmében a perronjegyek árát augusztus 15-től kezdve 5 leiről 6 leire emelik.

(—) Fiatal gazda öngyilkossága. Maurer György, huszonkilenc éves doláci gazda a község határában egy eperfára felakasztotta magát és meghalt. Tettenek okát nem ismerik.

(—) Három veszedelmes lakásfosztogatót fogott el a rendőrség. A temesvári rendőrség bünyűi osztálya elfogott három cigányt, akikről megállapították, hogy az utóbbi időben több betörést követtek el Temesvárott. A cigányok, akiknek nevét a nyomozás érdekében nem közölték, álkulcs segítségével hatoltak be a lakásokba. Bűnlaajstromuk összeállítására a nyomozás tovább folyik.

(—) Orvosi hír. Dr. Hirsch Sándor, bőrgyógyász, húgyszervi és nemibetegségek szakorvosa ismét rendel. Vizsértágulatok és aranyér injekciós kezelése. Rövidhullám és röntgen. I., Ady uca 2. „Palace”-ház. Telefon: 24—26.

(—) Fémkészletek bejelentése. A városi légvédelmi hivatal felhívja az érdekelteket kereskedőket, hogy vas- és fémkészleteiket jelentsék be. A bejelentést négy figyelembe kell venni a múlt hónap elején volt készleteket és pontosan kell kimutatni, hogy azóta mennyi az új szerzemény. A bejelentéseket a légvédelmi hivatalnak a város háza első emeletén levő irodájában kell eszközölni az ott kapható minta alapján.

Revolvert fogott az ügyvédre

Fenesan Mihai karánsebesi ügyvéd Stangu Constantin végrehajtó kíséretében Bisztranyeres községbe utazott, ahol Munteanu Nicolae gazda házában árverés volt kitűzve. Amikor az ügyvéd belépett a gazda házába, a földműves hirtelen revolvert rántott és azt Fenesan Mihaira irányította, elsütötte. Munteanu Nicolae szerencsére rosszul célzott, mert a lövés nem az ügyvéd mellét találta el, hanem a golyó a bal felső karjába furdott. Ezt látva a gazda, ismét lövése emelte fel a pisztolyt és másodszor is meghúzta a ravaszt, de a revolver csütörtököt mondott. Stangu Constantin végrehajtó hirtelen rávetette magát Munteanu Mihaira, akivel dulakodni kezdett. A végrehajtónak végül is sikerült a fegyvert Munteanu kezéből kicsavarni és ártalmatlanná tette a gázdát, aki meg akarta ölni az ügyvédet. A dulakodásnál a végrehajtó az arcan és kezén megsebesült. Munteanu Mihait azután átadták a csendőrségnek, amely a karánsebesi ügyészségre szállította. A gazda ellen hatóság személy ellen elkövetett emberölés kísérlete miatt indul meg az eljárás. A megsebesült ügyvédet Temesvárott is sokan ismerik és az ellene elkövetett merénylet városunkban szintén megdöbbentést keltett.

(—) Letartóztattak három vasutast a gavadiai vasúti szerencsétlenség miatt. Beszámoltunk arról a vasúti szerencsétlenségről, amely Gavosdia mellett történt és amelynél több utas megsebesült. A felelősség megállapítására megindított nyomozás során most letartóztatták Toban Ioan forgalmi tisztviselőt és Boc Augustin, valamint Barabantiu Costica váltókezelőket, akiket azzal vádolnak, hogy gondatlanság miatt történt a szerencsétlenség. A három vasutast átadták a lugosi ügyészségnek.

(—) Bánsági gabonaárak. A bánsági gabonapiac általában csendes és csak takarmányárpa iránt mutatkozik kereslet. A piaci árak a következők: búza 680, tengeri 630, napraforgómag 875, takarmányárpa 500, tökmag 1650 lei százkilónként. Kamilla tea 60—70 lei, fodamenta 70 lei kilónként.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Tóth Károly sámfakészítő Margit nevű leánya és Petrovici Gheorghie szobafestő Enailia nevű leánya.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Steckl Magdolna munkáskő 72 éves, Duntean Eva Emilia született Drágan 40 éves, Ilizsin Milán vasúti nyugdíjas 76 éves, Imling Zsigmond sztalos 19 éves, Sztankovics Jánosné született Schröder Jozefin 75 éves, Pakai József 9 éves és Neff Jakab földműves 50 éves.

Tarzan fia

— SOK A KÁVÉ — ISMÉT A TENGHERBE ÖNTIK. Rio de Janeirói jelentés szerint a blokádot okozta szállítási nehézségek miatt összezsugorodtak az európai piacok és ezért a brazilai kávétermelők szövetsége 180 ezer zsák kávé megsemmisítését határozta el.

LÁTOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű furdóvárost

Felvilágosítással szolgál:
Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.
Telefon: 181-213, vagy 181-349

Tizenhatmillió idegen él tartózkodási engedély alapján az Egyesült Államokban

Newyorkból jelentik: Szeptember elején újabb összeírást kezdenek az Egyesült Államokban tartózkodási engedély alapján élő idegenek ellenőrzése céljából. Jelenleg 16 millió ezek száma. Francis Diddle, a bevándorlási mozgalom legfőbb ellenőrző hatósága nevében kijelentette, hogy az ötödik hadszolgafőállítása terén feltétlenül számítanak az Amerikában tartózkodó idegenek közreműködésére, viszont aki írásban, vagy szóban az Egyesült Államok érdekeivel ellenkező tevékenység legcsekélyebb gyanújába esik, — azt könyörtelenül eltávolítják Amerikából.

(—) Díjtalan vízum és menedjkezdvezmények az Őszi Bécsi Mintavásár látogatóinak. Az Őszi Bécsi Mintavásár látogatói a következő menedjkezdvezményekben részesülnek: Német Birodalmi Vasutak 60 százalék, Bulgária 50 százalék a visszautazásnál, Görögország 25 százalék, Jugoszlávia 50 százalék a visszautazásnál, Cseh- Morva protektorátus 25 százalék, Románia 50 százalék a visszautazásnál, Svájc 20 százalék, Szlovákia 25 százalék. Magyarországon 33 százalék. A Duna Gőzhajózási Társaság 25—50 százalék kedvezményt ad. A német beutazási vízumot díjtalanul kapják a vásár látogatói. A látogatóknak legkésőbb augusztus 10-ig kell jelentkezniük a bécsi mintavásár képviselőjénél Bucuresti, Str. Caimatea 16. Telefon: 5.25.33.

Hetvenéves aggastyánnal akart házasságot kötni egy fiatal leány, hogy az országban maradhasson

Máramarosszigetről jelentik: Különös eset jutott az itteni rendőrség tudomására. Kiesler I. nevű huszesztendős leány, aki hat héttel ezelőtt jött Romániába, házasságot akart kötni egy hetvenéves aggastyánnal, hogy bent maradhasson az országban.

Alkalmi férjül egy Schwartz nevű öreg urat szemelt ki, aki egyáltalában nem huzódoga a tervtől, sőt környezete legnagyobb megbotránkozására vállalkozott a számára semmiképp sem kellemetlen szerepe.

Az ügy azonban még idejében kitudódott és a nő méltóságát megcsúfoló leány, valamint alkalmi vőlegénye a rendőrbíróság elé kerültek.

(—) Temesvár — egyetemi város. Temesvárnak egyetemi várossá fejlesztése ügyében elkészült a hatóságoknak és a különböző kulturális egyesületeknek a kormányhoz intézett emlékirata. Az emlékirat kéri, hogy a csernovici egyetemet helyezze Temesvárra és gondoskodjanak annak megfelelő elhelyezéséről. Az emlékirat utal arra is, hogy a kolozsvári mezőgazdasági akadémiának a temesvári műegyetem mellé való áthelyezését már a múlt esztendőben elhatározta a kormány, de ezt eddig nem hajtotta végre és ezért kéri az áthelyezés megvalósítását. Az emlékiratot legközelebb Marta Alexandru dr. királyi helytartó vezetése alatt küldöttéssé viszi Bucurestibe.

Micki Rooney Cowboy

SPORTSEMÉNYEK

A háboru alaposan lehütötte az angolok híres sportszenvedélyét

A mai rettenetesen izgalmas vészterhes időkben teljesen megszűnt a sportélet Angliában. Repülőgép felszállóhelyekké alakítják át mindenütt a szélesebb játszótérket, másutt meg célbal, katonai gyakorlatokat végez az ifjúság. Nincsenek többé löversenyek, elszállították Amerikába a drága versenypárját, sőt még a nemesfajtájú agarakat is. Anglia lemond egy szenvedélyéről, amely szórakozásnak csúcspontját jelentette. Vessük tehát most szemügyre, milyen volt a sportélet Angliában, a boldog békeidőben, mikor még szabadon hódolhattott e legnagyobb kedvtelésének a gondtalan és vidám Albion.

Németországban a sportmozgalom a tornaszatból fejlődött. Ott a sport főleg a test és a jellem fejlesztését célozza, tehát professzionista sportolók nélkül Németországban csak aránylag igen kis számban találkozunk. Túl a csatornán azonban egészen más a helyzet. Angliában sohasem játszott nagy szerepet a szertorna, míg azt a szomszédban millió és millió ifjú gyakorolja. Németországban az általános katonai kötelezettség következtében is millió és millió ifjú gyakorlatozott állandóan, míg Angliában csak a kicsinyke hadsereg tagjai voltak abban a helyzetben, hogy testüket kiképezzék. Annál nagyobb szerepet játszott azonban Angliában mindig a könnyű sport. Mindezek a sportok kevésbé szolgálják a test kulturáját, céljuk inkább időöltés, szórakozás, üdülés a szabad levegőn.

De ezeket a sportokat azután szívvel-lélekkel művelték az angolok. Gyakran előfordult, hogy nagy összeütközések után rendőrök sztrájkoló bányamunkásokkal futballoztak, hogy fiatal emberek teniszverőjüket még az üzletbe, a hivatalba is elvitték magukkal. Az oxfordi és cambridgei egyetemi ifjúság csolnakversenyei pedig mindig valóságos népiünnepélyek voltak, résztvett azokon a társadalom minden rétege. Minden sportünnepélyen azonban melőzhetően szórakozás a fogaadás. Egy-egy országos sportesemény alkalmával két millió fontra is emelkedett a nyeremények összege, amelyből mindig huszonöt százalékot kórházalapra levontak. Különösen a löversenyeken cseréltek gazdát hihetetlenül nagy összegek.

Minden társadalmi osztályt, az egész angol nemzetet osztatlanul érdekli a sport. Hírneves politikusok vagy tudósok életművének méltatása alkalmából állandóan megtalálhatjuk a legpontosabb adatokat, hogy milyen sportalkerek voltak ifjúságunkban, egyetemi tanulmányaik folyamán, vagy később. Old sportman, — ez a jelző tulajdonképpen a legnagyobb dicsőretet jelenti, mert az angolok szemében nincs kiválóbb tulajdonság, mintha valaki még magasabb korban is gyakorolja a sport nemes mesterségét.

Az angol weekend a vidéken tulajdonképpen azt szolgálja, hogy minden angol legalább két napig hetenként korlátlanul hódolhasson a sport szenvedélyének. Egyébként a sport és azzal kapcsolatos események játsszák a legnagyobb szerepet az angolok társaságában is. Egyenesen kötelező ezekben a kérdésekben tájékozottnak lenni, mert aki nem tud hozzájárulni a sport-eseményekhez, az komikus figura. A nemzetközi kriket-játékok eredményeit, a futball-sztárok neveit kötelező ésszben tartani, ellenben egyáltalában nem ildomos, Shakespeare, Shaw műveiről tudományról vagy művészi kérdésekről beszélgetésbe kezdeni, hacsak nem kizárólagosan író, tudós, vagy művész társaságban.

A csevegés mindig az időjárással kezdődik s ezt követi a sport. Nem bőséges beszélgetési anyag, de ezek az érdeklődések azok, amelyek összekapcsolják a társaságot.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATÁSA:

Kedden, augusztus 6-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszertár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszertár.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő Csillag gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újvidéki Panaioth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Ak az angolt, a kanadait, az ausztráliait, vagy bármilyen gyarmat lakóit. Most az utóbbi téma elmarad. Sportról egyelőre nem lehet szó, legfeljebb az időjárásról. Az pedig nagyon vészterhes, zivataros. Így ezentúl még szűkszavúbbak lesznek a különben is szófukar, hallgatag angolok.

(Sportbarát.)

Sport—Foto—Optic
A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása
A. M. Mülley-nél
TIMISOARA
I. Str. Solderer 11.
Fiókiüzlet: IV. Bul. Berthelot 10.

Két új rekord az ifjusági atlétikai bajnokságokon

Népes mezőnyök és számos jó eredmény jellemezték a bászági ifjúsági atlétikai bajnokság versenyeit, amelyeket a szövetség rendezésében a Rapid-pályán bonyolítottak le. A szépszámbú közönség mindvégig érdeklődéssel kísérte a versenyeket, a melyek ifjusági atlétáink örvendetes fejlődését bizonyították. A két új ifjúsági rekordot Forgács, a rékási atlétikai klub tehetséges atlétája érte el a kalapácsvetésben és a diszkoszvetésben. A versenyek eredményei a következők voltak:

Hármasugrás: 1. Müller (Rapid) 12.60 m. A versenyen hét atléta indult és az első három, tizenkét méteren felüli eredményt ért el.

Magasugrás: Bajnok: Dávid (Rékás) 1.65 m. A tíz indulóból csak az első kettő érte el a 1.60 cm. eredményt.

400 m. síkfutás: Bajnok: Bednar (UDR) 56.8 mp. 2. Oberle (Rapid), 3. Szegő (Electrica).

Súlydobás: Bajnok: Forgács (Rékás) 12.20 m. 2. Róth és 3. Hausladen (Rapid).

1500 m. síkfutás: Bajnok: Skovran (UDR) 4:43.1 p. 2. Ruzsa (Rékás), 3. Bara (UDR). Érdekes verseny volt, mert a második helyezést rékási versenyzőnek sikerült megszereznie a végkiüzdelemben a bajnok resicai atlétát. Skovran szép egyenletes futásával megérdemelten győzött, de Ruzsa is megmutatta, hogy tehetséges atléta.

Kitünően sikerült az Ilsa két napos uszóversenye

Az Ilsa úszóstadionjában rendezett kétnapos Temesvár—Bucuresti uszóverseny kitünően sikerült és azt mindkét napon nagyszámú közönség nézte végig. A versenyek eredményei a következők:

100 m. férfi mellúszás: 1. Popescu (Bucuresti), 2. Normann (Temesvár), 3. Nikolits és Hamburger (Temesvár) holtversenyben.

100 m. férfi gyorsúszás: 1. Bohunitzky (T). 1:06.8 p. 2. Retscher (T), 3. Puskás (B).

100 m. női gyorsúszás: 1. Raffael Éva (Arad), 2. Herzl (T), 3. Strofán (B.)

4×200 m. gyorsváltó: 1. Temesvár A. (Püllök, Albala, Retscher, Bohunitzky), 2. Bucuresti, 3. Temesvár B.

200 m. férfi mellúszás: 1. Normann (T) és Popescu (B) holtversenyben, 2. Rotter (B), 3. Hamburger (T).

200 m. férfi gyorsúszás: 1. Bohunitzky (T), 2. Retscher (T), 3. Adrian (B).

66 m. női mellúszás: 1. Weigelt (B), 2. Wächter (B), 3. Berger I. (T).

200 m. női gyorsúszás: 1. Raffael (Arad), 2. Herzl (T).

400 m. férfi gyorsúszás: 1. Albala (T), 2. Levíta (B), 3. Tomescu (Arad).

3×100 m. férfi gyorsváltó: 1. Temesvár (Püllök, Normann, Bohunitzky), 2. Temesvár ifjúsági csapata (Retscher, Hamburger, Hozdovits), 3. Bucuresti (Rotter, Popescu, Adrian).

Kelen Finnországban 14 p. 23 mp. idővel új magyar csúcseredményt állított fel

A Finnországban szereplő Kelen János, a kitűző nő magyar hosszútávúfutó első rajtja a legvérmesebb várakozásokat is felülmúlta. Noha a magyar atléta csak második helyen végzett a svéd Jellström mögött, nagyszerű új magyar csúcsot állított fel 5000 méteren 14 p. 23 mp.-es idővel. Kelen ezzel a világból legjobb hosszútávúfutóinak egyikévé lépett elő s a neves finn versenyzők legyőzésével a világ atlétikai körei érdeklődésének homlokterébe került.

A Minerul teniszcsapata a Camarasescu kupa döntőjébe került

A Camarasescu kupáért folyó teniszversenyek keretében a Minerul csapata 4:1 arányban legyőzte az Electrica csapatát és ezzel a győzelemmel a döntőbe került.

A Chinezul trén'ngmérékőzésem legyőzte az Ilsa együttesét

A Chinezul csapata trén'ngmérékőzést játszott a gyapjúipari játékosokból összeállított együttes ellen és azt szép játékkal 8:1 (7:0) arányban legyőzte.

400 m. gátfutás. Bajnok: Krepil (Rapid) 65. mp. 2. David és 3. Roxin (Rékás).

Kalapácsvetés. Bajnok: Forgács (Rékás) 37.8 m. országos ifjúsági rekord, amely kétféle méterrel jobb a régi csúcsteljesítménynél.

100 m. síkfutás. Bajnok: Rosu (UDR) 11.3 mp. 2. Minius (Electrica) 11.7 mp. 3. Movetz (UDR).

800 m. síkfutás. Bajnok: Ruzsa (Rékás) 2 p. 19 mp. 2. Iván és 3. Bara (UDR).

Diszkoszvetés. Bajnok: Forgács (Rékás) 37.3 m. Ifjúsági rekord. 2. Hausladen és 3. Róth (Rapid).

Távolugrás. Bajnok: Müller (Rapid) 617 cm. 2. Balban (Rékás), 3. Martin (Rapid).

110 m. gátfutás. Bajnok: Győri (AAC) 18.9 mp. 2. David (Rékás), 3. Schöring (UDR).

Gerelyvetés. Bajnok: Hausladen (Rapid) 50.7 m. 2. Martin és 3. Thiery (Rapid).

3000 m. síkfutás. Bajnok: Skovran (UDR) 10:10.2 p.

200 m. síkfutás. Bajnok: Rosu (UDR) 24 mp. 2. Minius (Electrica).

Rudugrás. Bajnok: Dragomir (Rékás) 340 cm. 2. Haek (UDR) 320 cm. 3. Martin (Rapid) 300 cm.

4×100 m. váltófutás: 1. UDR 48 mp. 2. Electrica, 3. Rapid.

A pontversenyt az UDR nyerte meg a Rékási Atlétikai Klub, a Rapid, az Electrica és az AAC előtt.

Ezenkívül még számos ifjúsági és gyermekverseny bonyolítottak le. Nagy sikert arattak Lasc országos műugróbajnok és Sibianu temesvári műugró bemutatói is.

A vízpótló torna első napján Temesvár B. csapata 2:1 (1:0) arányban győzött Bucuresti I. együttese ellen, míg Temesvár A. csapata 8:5-ig verte Bucuresti A. csapatát. A második napon Temesvár B. csapata 5:1 arányban győzte le Bucuresi második csapatát. Temesvár A. csapata pedig 6:0 arányú győzelmet aratott Bucuresti A. együttes ellen. A sikerült úszóversenyeket az első napon Bar Coriolan dr. főpolgármester és Popovici Virg ezredes-prefektus is végignézte.

MOZI

MOZIK MŰSORA:

Kedd, augusztus 6.

APOLLÓ: Nászút harmashab (német film).
CAPITOL: Lafargo Maria bünpere (franc film).

CORSO: Az álarcos nő (angol film).
SCALA: Ember, aki legyőzte a halált (német film).

Közgazdaság

A pénzügyi amnesztia-törvény szövege

(Folytatás.)

Az előző két lapszámunkban közöltük az augusztus 1-i pénzügyi amnesztia-törvénynek az egyes adókra, bélyegilletékekre, fogyasztási, monopoli és vámjövődéki illetékekre vonatkozó 1—24. szakaszát. Alább a törvény általános rendelkezéseit közöljük:

25. szakasz. Az államot illető kereskedelmi és ipari adó alatt az 1940—41 évre az egyes adó törvény alapján, reportálással, vagy más módon kirótt kereskedelmi és ipari adó értendő adicóonalis adó és supracota nélkül.

A kereskedelmi és ipari kiszámításánál az osztalékadó figyelembe nem vehető.

A megjelölt időben lefizetendő hányadrész az új, vagy nem végleges adók esetében az első fokozat megállapított adó után számítható ki, azzal, hogy a végzés jogerőre emelkedése után a hányad beszámítás alá esik, vagy visszafizettetik, vagy az adózó a különbözettel megterhelhetik.

26. szakasz. A jelen törvényben lefektetett amnesztia alapján beszédendő hányadrészek a nemzetvédelmi alap javára a költségvetés 16. szakaszához vételeztetik be.

27. szakasz. A hányadrészek lefizetésével egyidejűleg az adózó bizonyítványt kap, amelyből az amnesztiát nyert adókövetelés, a hányad fizetése és az tűnik ki, hogy az adózó milyen mértékben mentes az adóverifikálás alól.

A bizonyítvány minden szükséges adatot tartalmaz, amelyből a jogi és ténybeli helyzet kitérül és az két példányban állítatik ki, amelyből egyet az adófizető kap, a másik az adómegállapítási kerületi főnök felelősségére az illetékes pénzügyi iratosómban megőriztetik.

28. szakasz. Aki a jelen rendelet-törvény alapján amnesztiát nyer, a jövőben mentesül a verifikálás alól, azon adóra nézve, amelyre az illető az amnesztiában részesült.

Ez a mentesség csak az 1940 április 1-ig esedékes pénzügyi kötelezettségekre vonatkozik.

A verifikálás alól mentesség az 1940 április 1-i kivételes pénzügyi törvények tekintetében nem alkalmazható.

29. szakasz. A közvetlen levonás útján beszédendő adók és illetékek tárgyában az ellenőrző szervek csak azon adók és illetékek tárgyában és csak azon időtartamra nyomonkérhetnek, amelyekre az adózó a jelen törvény szerinti amnesztia elnyerése végett vallomást tett.

30. szakasz. A törvény hatálya alól kivételnek a külföldről romániai kereskedők és iparosok által nyert készpénzhitel, a biztosító társaságok kihelezései és az egyes adó törvény 23. szakaszának 6. pontja alatt említett ingójóvédelmek.

31. szakasz. Hasonlóképpen nem esnek amnesztia alá azon esetek, amelyekre nézve az illetékes osztályoknál kihágást megállapító okiratok lettek a jelen törvény alkalmazását megelőző időpontban beiktatva.

32. szakasz. Az 1940 április 1. és a jelen törvény keltének időpontja között keletkezett, az államot, helytartóságot, vagy községet illető és a jelen törvényben említett követelések bejelenthető és a bírságok kivétele nélkül megállapíthatók és beszédhetőek, ha az erre vonatkozó vallomások a jelen törvény kihirdetésétől számított 30 napon belül beadtak.

33. szakasz. Az 1940 április 1-i amnesztia-törvény alapján az ipari és kereskedelmi vállalatok által befizetett összegnek a mostani törvény alapján járó hányadrésznél tekintetbe veendő, de a visszafizetés kötelezettsége nélkül.

34. szakasz. Az amnesztia kedvezménye vonatkozik azokra is, akik a megfelelő jövedelem után az adót és illetéket levonni és befizetni tartoznak, valamint a kincstárral szemben az adó miatt egyetemlegesen kötelezett minden személyre.

35. szakasz. Ahol a jelen törvény nem intézkedik, a megfelelő törvények rendelkezései alkalmazandók az adóból előállított követelések megállapítása tárgyában.

Per az IRDP részvény-többsége körül

Dr. I. R. D. P. pénztáránál letette ezen vállalat 299.998 drb. részvényét, nem adtak arról elismervényt és így a Siper, amely a romániai francia petróleumvállalkozók kereskedelmi társasága, kizárták a szavazásból. Tekintve, hogy a vállalat részvényeinek többsége a Siper birtokában volt, a közgyűlési határozatok érvényesnek nem tekinthetők. A letett részvényeket az I. R. D. P. nem adta ki a Siper képviselőjének azzal az indoklással, hogy a Petrolblok tiltakozott ez ellen, mondván, hogy a részvények az ő tulajdonát képezik. Miután így a tulajdonjog vitássá vált, az I. R. D. P. a részvényeket visszatartotta. Az illovi törvényszék még nem döntött az érdekelt köröket élénken foglalkoztató ügyben.

== A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 878.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.05—33.05, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.63—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros központjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

TRÓNUSDONTO BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: KUN-BÁN ANDRIS

Alig érkeztem az öltözőbe és jött utánam a személynök, amikor kopogtattak az ajtón.

Storehegg Egon intendáns lépett be.
— Sennora, — lelkendezett, — meghódította München. Engedje meg, hogy elsőnek tegyem hódolatomat művészi lábaihoz.

Kedves igyekeztem lenni hozzá. Megköszöntem üdvözlését, kértem azonban, ne haragudják, ha egyedül akarok lenni, hogy pihenjek a második felvonás-közé. Nagy hajlongások közepette távozott.

Levetköztem, megdörzsöltem és kölni vízzel fecskendeztettem be egész testemet, hogy felfrissüljek. Közben az egyik komornának állandóan az öltöző ajtajában kellett tartózkodnia, hogy a rengeteg névjegyet és virágot átvegye.

Majdnem háromnegyedórát vettem igénybe az opera második felvonása. Az ügyelő jött jelenteni, hogy a díszletezés már megkezdte és hogy készüljek, mert nemsokára következik fellépésem. En azonban akkor már szokásomhoz híven készen állottam.

Ujabb jelentésre a színpadra mentem.

Mikor megint belül voltam a borsószöld körfüggönyön, a közönség előtt Malagából érkezett vincellérnő állott, karján kerekded fűzfavesszős kosárral, amely szimlült volt telve nevető szőlőfürttel. A malagai vincellérnő táncra egyik legkedvencebb számom nekem is. Valóságilag részegítő hatással van a közönségre, amely minden legparányibb mozdulatomból is kiérzi a bor mámorát. A diadal most sem maradt el és az orkánserű ünneplés nem akart véget érni. Hódolom a különböző városokban nem egyszer mondották már nekem, hogy ezt a számot mindig az est befejezésére kellene hagynom, mert a következő számokkal a közönségre tett hatást már szinte lehetetlen fokozni. Ilyenkor csak mosolyogni szoktam:

— Bizzák csak rám! Tudják meg, hogy ezt a határos számot szándékosan szoktam lejteni két másik tánc előtt. Ez a szám ugyanis arra kényszerít engem, hogy ne bizzam el magamat és hogy a következő műsorszámokban önmagamot igyekezzem felülmúlni.

És eddig még egyetlen egyszer csak csalódtam önmagamban és művészetemben. Akármilyen frentikus is volt a tapsolás, a következő táncokkal mégis tudtam azt még fokozni. Így volt ez ma este a müncheni udvari színházban is.

A vincellértánc után következett a madridi koldúsasszony, ez után pedig az ibériai hegyvidéki lakosnő táncra. Mindkettővel leírhatatlan tetszést arattam. A madridi koldúsasszony táncában megmutatom, hogy szánalmat tudok támasztani a járókelőkben magam iránt és aztán kaján mosollyal számolom meg a kapott sok pezót, amely csak arra kell, hogy azt szeretőmnek adjam, aki a pénzt a korcsmában elissza. Magam vagyok csak a színpadon, de mozgásammal azt a képeletet keltem a nézőben, hogy maga előtt látja a spanyol főváros valamely külterületének mozgalmas életét.

Mint ibériai hegyvidéki falusi nő ösvér hátán kocogok be a színpadra. Hirtelen leesem az ösvérről és az kifut a körfüggöny által körülzárt térről. Odakint a függönyön túl már várja egy markos igény és zablájánál fogva a függöny külső körén vezetni kezdi jobbról balra és balról jobbra. Előzetesen erre az utvonásra vaslapokat fektetnek le, hogy a közönség az egész szám alatt hallhassa az ösvér patáinak kopogását, mintha az állat köves hegyi ösvényen járna. Közben és esésem után a színpadon fekvő maradok és a közönség rémült szeméből és ijedt taglejtéseimből látja, hogy mely szakadékok szélén buktam le és valósággal Isten csodája, hogy nem fekszem odalent összezúzott és véres testtel. Aztán óvatosan és félve feltápászkodom és megkezdődik a tánc, mely nem egyéb, mint az elszaladt ösvér keresése, csalogtatása, hívása. Látom — és a közönség látja rajtam, hogy valóban látom — az ösvért a szemközti hegyháton, látom aztán intégetésemre megfordulni és arcomon visszatükröződik az öröm, amikor az ösvér közeledik és végre ismét ott terem mellettem. Megvizsgálom a fanyergét és vigyázva illok fel. Még egy pillantást vetek a szakadékokra, melynek szélén fekiüdtem és egész lé-

nyemen visszatükröződik a borzalom, majd megindulok ösvérháton a falu felé, ahol — és a közönséggel ezt is éreztetni tudom — férjem és gyermekem vár.

Ez a két táncszám a münchenieknek is tetszett és hatásában nem maradt a malagai vincellérnő tánc mögött.

Tizenkét óráig többször most sem engedtem magamat kitapsoltatni és visszatarttam az öltözőbe.

Eppen neki akartam fogni az átöltözködésnek, amikor az ajtó előtt álló komorna jelentette, hogy Bauernriegel Helmut báró őrnagy áll kint és őfelsége üzenetét hozza.

Nem adhattam elutasító választ és kértem a komornát, hogy bocsássa be az őrnagyot.

A tisztelő összecsapta sarkanyús csizmáját, bemutatkozott, majd eleget tett megbízatásának.

— A király őfelsége szíves üdvözlését küldi általam a művésznőnek és kéri a sennorát szíveskedjék páholyában felkeresni.

— Köszönöm őfelsége kitüntető meghívását és annak azonnal eleget teszek, mihelyt rendes ruhámat magamra öltöttem.

— A felségnek az a kívánsága, hogy a sennora azonnal és lehetőleg abban a jelmeztben jöjjön, amelyet az utolsó tánc alatt viselt.

— A király óhajtása számomra parancs. Menjünk, báró úr.

A színpad folyosójáról keskeny vasajton keresztül a páholy folyosójára jutottunk és nemsokára a szármányegéd könyvitotta előttem a királyi páholy ajtaját.

Az ajtónyitást nesziére Lajos király megfordult, majd mikor meglátott engem, felállt és elem jött.

— Köszönöm, sennora, hogy szíves volt meghívásomnak eleget tenni. Kérem, kegyeskedjék helyetfoglalni.

A nézőtérén éppen akkor aludtak el a lámpák annak jeléül, hogy kezdődik a harmadik felvonás. Azonban ez nem történt megsem elég korán ahhoz, hogy a közönség ne vegye észre a királyi páholyba való belépésemet.

(Folytatjuk)

RÁDIÓ

KEDD, AUGUSZTUS 6.

Bucuresti. Radio România és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.15: Tandin Costica zenekara. 14: Hírek. 14.30: Bécsi zene hanglemezei. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, előadás. 20.15: Aida, Verdi négy felvonásos dalművének közvetítése hanglemezeiről. Az I. felv. után (21-21.20): hírek, a II. felv. után (22-22.20): hírek, sport, a III. felv. után (23-

23.20): német, olasz, francia és angol nyelvű hírszolgálat. BUDAPEST I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Hanglemezek. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Országos Póztászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Vidám uszóélet a régi Pesten, előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: K. Füzesséry Mária zongorázik. 18.15: A magyar falu világa, előadás. 19.15: Farkas Jenő cigányzenekara. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Tánclemezek. 21: Lóversenyeredmények. 21.10: A győri kaland, játék három felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyel-

ven. 23.10: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Gáspár Lajos cigányzenekara. 1.05: Hírek. BUDAPEST II. 18.15: Ruszin hallgatónak. 18.45: Beethoven: Vonósnégyes, hanglemez. 19.15: Mezőgazdasági félóra. 20.25: A középkori Magyarország az olasz irodalomban, előadás. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Hanglemezek. 22.10: Mi minden történt ötven évvel ezelőtt?, előadás. 22.40: Időjárásjelentés.

Hirdessen a Déli Hírlapban

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetéseket díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szögig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Brătianu 3 Telefon: 23-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piața Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piața Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piața Küttl. — Négrády trafik (Corso mozi mellett). — Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piața Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piața Küttl. — Négrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piața Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik, Bulevardul Regie Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45-13.

Oklatás

Műegyetemi hallgató előkészít középiskolai diákok az ősz vizsgáira. III., Str. Odobescu 31. Mayer. 1249

Pótvizsgákat minden nyelvből és tantárgyból előnyösen előkészíték I., Piața Libertății 3. 1296

Latin és német tanárnő előkészít erettségére és pótvizsgára. IV., Splaiul Tudor Vladimirescu 16. ajtó 2. 1193

Allast keres

Otthoni mosást, vasalást vállal Tarkáné, III. szőlők, Str. Demetriad 24. 1618

Bejárónő a délelőtti órákra állást keres, esetleg iroda-takarítást vállal. Tarkáné, II., szőlők, Str. Demetriad 24 szám. 1816

Szoféri állást keres józan életű, nőlen, katonai szolgálatot teljesített mechanikus. III., Str. Cluj 20. 1281

Gyermekszertető nő több évi gyakorlattal, kis gyermek mellé állást keres. Cím a kiadóban. 1242

Mosni, vasalni takarítani megyek napi 80 leiert. II., Str. O. Iosif 53 ajtó 6 szám. 1306

Elsőrendű parketta-szurooló ajánlkozik házakhoz, garancia mellett. Szőke Rozália IV., Str. I. Brătianu 31. 1315

Teljesen egyedülálló özvegyasszony, házvezetőnői állást keres, idősebb egyedülálló úrnál, vidékre is. Cím szíveségből öv. Báthory Istvánné I., Str. Eugen de Savoya 24. 1312

Olcson és jól mosom, vasalom és kikapitom fehérneműjét. II., Str. Moise Nicoara 8. házmaster. 1311

Alkalmazás

Szobaleányt és bejárónőt éves bizonyítványokkal felvesz Szana dr. Str. Caruso 2. III. em. 17. 1282

Rikkancsokat magas jutalékkal a város minden részére felvesszünk. Magyar Ház, földszint jobbra. 1600

Mindenek szakácsnő felvétetik. Kovács üveglézet Piața Dragalina 10. 1300

Jól bevezetett hirdetés akvizitort keresünk. Magyar Ház, földszint jobbra. 1601

Bejáró szakácsnő egész napra jó fizetéssel augusztus 15-re felvétetik Potichen cukrászda Bulev. Carol 14. 1302

Timisoara környékén 200 holdas gazdaságba csak bizonyítványokkal rendelkező „gazda” kerestetik. Írásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal IV., Str. Văcărescu 7. (Bem) házmasternél leadhatók. 1267

Inas jobb házból felvétetik A. Milley I., Str. 24 Februarie 11. (volt Solde- rer). 1305

Keresek 15-re jól főző mindenek szakácsnőt. jó bizonyítvánnyal. II., Str. Trei August 5. földszint 2. 1317

Románul tudó komolyabb nő (férfi) irodalmi munkákban jártas előnyben, festéküzletben felvétetik. Cím a kiadóban. 1308

Lakás

Délfelkésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I., Bulevardul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1155

Kétszobás modern lakást minden mellékkeliséggel novemberre lehetőleg Erzsébetváros szívében keresek. Ajánlatokat érmegjelöléssel „Rendes lakó” jellege alatt kérek a kiadóhivatalban. 1516

Háromszobás villalaks összkomforttal, központi fűtéssel, meleg vízzel közel az I. kerület központjához, azonnal átadó. Telefon 25-23. 1258

Gyárvárosi villanegyedben Apolló-mozi közelében ötszobás, kertes lakás szeptember 1-re kiadó. Cím: Piața Detunata 7. Érdeklődni lehet az Általános Hitelbank fiókjánál is. Telefon: 41-90. 1261

Hitelbank palotában a Tiszti Kaszinó mellett háromszobás irodahelyiség, rendelőnek is alkalmas, november 1-re kiadó. Érdeklődni az Általános Hitelbank fiókjánál. 1260

Különbejárattal bútorozott szoba fürdőszobahasználattal 1-2 személy részére azonnal kiadó. I., Str. Duca 8. II. emelet 4. 1307

Kétszobás modern I. emeleti lakás november 1-re kiadó. IV., Piața General Dragalina 4. 1310

Bútor teljesen új, modern díofa hálószoba, garantált 1-a kivitelben, olcsón eladó. II., Str. Dorobantilor 1. 1279

Festett asztal 2.25x100 széles és egy fehér konyhasztal, ablak és ablakkeret eladó. III., Str. Odobescu 31. Mayer. 1287

Kétfő 3 szobás modern uccal lakás, mindkettő az első emeleten, továbbá egy nagyobb üzlethelyiség irodahelyiséggel (bodegának is alkalmas) és egy cca 150 m. nagyságú betonozott szuterén magazin azonnal kiadó. I., Str. Mărăsești 12. Érdeklődés a házmasternél. 1278

Négyszobás összkomfortos villalaks kiadó azonnal, vagy november 1-re az I. kerületben. Cím a kiadóhivatalban. 1316

Kellemes helyen III. kerületben villamos megálló mellett 3 szobás, fürdőszobás lakás kiadó, november 1-re. Érdeklődni III. Str. Memorandului 92. 1244

Keresek november 1-re 3-4 szobás modern lakást, lehetőleg kerttel. Címeket „Nem bérház” jellegre a lap kiadóhivatalába kérek. 1313

Modern 3 és 4 szobás lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó a papnevelői bérpalotában. I. Lovonics uca 2. 1280

Egyszobás előszobás garzon lakás augusztus 15-re kiadó. III., Str. Virgil Onitiu 3. 1309

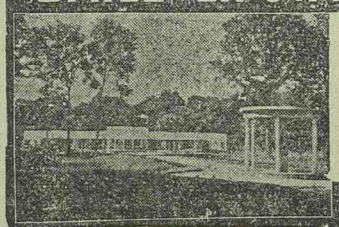
1 és 2 szobás modern lakás villában kiadó. Cím a kiadóban. 1319

Négyszobás modern villalaks központi fűtéssel november 1-re kiadó. Miklósi-villa Str. Miron Romanul 2. az Apolló mozival szemben. Telefon: 33-32. 1272

Adás-vétel

Cserépkálya elsőrangú samottanyagból készült, minden kivitelben olcsón eladó. Sparthert és minden szakmába vágó munkákat, átrakást és tisztítást vállal. Öv. Tordai Jánosné Str. Ariadna 14. hosszabbított Helvét uca. 1248

BÁILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

Családi ház bérbeadó szeptember 1-re I., Str. Sibiu 11, a Lunapark villamos megállójánál. Megtekinthető délután 6 óráig. 1615

Régi hegedű és cimbalom eladó. Megtekinthető Ofner, II., Str. Virtutei 3. 1318

Ris családi házat vennék 100.000 lei készpénz fizetés ellenében. Ronat kivételével II., Str. Moise Nicoara 3. Schneider. 1165

Eladók: kétszárnyas dupla üvegajtó két ablakkal, felvasalva rézleincsekkel, tokkal, legjobb állapotban, méret 297x126 cm. III., Str. Ciprian Porumbescu 98. ajtó 3. 1314

Különféle

Teljes ellátást, tanítást, keresztény nevelést kaphat szerény feltételekkel Temesvár külvárosában protestáns vallású I. gimnázista fű és leány. Református Parohia, Fratelia, VIII., 69 szám. 1277

Partie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek szelvámsalnomi, darabonként is. D. e. 9-től, délután 6 óráig. A

„Tricorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út)

Szép, nagy, összkomfortos

3 szobás első emeleti lakás központi fűtéssel, november 1-re kiadó. Str. Louis Barthou 4. Közvetlen a királyi helytartóság u. palotája mellett. - Tel. 40-79.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illomtejkremit, Illiom-tejszappant és Illiom-pudert, h á r o m színben. Kapható kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sasoz” az Arany Szarvas épületében I., Piața I. C. Brătianu.